

Universitätsbibliothek Wuppertal

Ērodotu Alikarnassēos Historiōn Logoi 9, epigraphomenoi Musai

Herodotus

Genevae, 1618

Ex Ctesiae scriptis Persicis

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-1452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-1452)

ΕΚ ΤΩΝ ΚΤΗΣΙΟΥ
ΤΟΥ ΚΝΙΔΙΟΥ ΠΕΡ-

σικῶν ἐκλογαί.

EX CTESIAE SCRIPTIS
QUAE PERSICA NOMINATA SUNT,
excerptae à PHOTIO historiae.

Latinitate donata ab HENR. STEPHANO.

I

CTESIAE¹ Cnidij Persica libris viginti tribus continetur: sed in sex prioribus res Assyriorum & quaecunque res Persicas praecessere, tractat: a septimo autem libro de Persicis rebus agit: at in septimo, octavo, nono, decimo, undecimo, duodecimo & decimo tertio, quae ad Cyrum & Cambysen, & magum illum, Dariūque & Xerxem spectant, commemorat: fere in omnibus repugnantia³ Herodoto narrans, illumque in multis mendacem & scriptorem fabularum appellans. illo enim posterior est. Se autem eorum quae narrat, magna ex parte oculatum testem fuisse, aut certe, quae videre non licuit, de iis à Persis qui viderant, sedo dictum, ita demum ea memoriae prodidisse dicit. Nec vero tantummodo ab Herodoti, sed etiam in aliquibus à Xenophontis Grylli filij historia dissentit. Floruit temporibus Cyri⁵ Darii & Parysatis geniti: qui frater fuit⁶ Artoserxis ad quem regnum Persicum devenit.

II

Scribit itaque statim de⁷ Astyage, eum genere Cyro iunctum non fuisse: illumque etiam Astyigan vocat. Fugisse autem Astyigan à conspectu Cyri in Ecbatana, & in criscranis regiarum aedium ab⁹ Amyti filia sua & eius viro Spitama occultatum fuisse dicit. at superuenientem Cyrum, non solum Spitaman & Amytin, sed eorum etiam liberos Spitacem ac Megabernē de Astyiga¹⁰ per cruciatum interrogari voluisse: Asty-

ΚΤΗΣΙΟΥ τῆς Κνιδίου ἑπερ-
σικῶν ἐκλογαί. ἀλλ' ἐν μὲν τοῖς περὶ τοὺς ἑξ ἑτά τε
Ἀσσίαια Διαλαμβαίνει καὶ
ὅσα περὶ τῶν Περσικῶν ἀπὸ
μυθῶν τῆς ἑπερσικῆς διεξέρ-
χεται. καὶ ἐν μὲν τῶν ζ' καὶ η' καὶ ια' καὶ ιβ' καὶ ιγ' δι-
εξέρχεται περὶ Κύρου καὶ Καμβύσου καὶ τῶν μέγιστον,
Δαρείου τε καὶ τῶν Ξέρξου· σχεδὸν ἐν ἅπασιν ἀντικεί-
κοντα Ἡρόδοτος ἰσχυρῶν, ἀλλὰ καὶ ψεύδεται αὐτὸν ἀπο-
καλῶν ἐν πολλοῖς, καὶ λογιζομένων ἀποκαλῶν. καὶ γὰρ
νεώτερος μὲν ὅστιν αὐτὸν φησὶ ὅτι αὐτὸν τῶν πλεόντων ἀ-
ιστορεῖ, ἀλλ' ὅτι τῶν ἡρόδοτον, ἢ καὶ αὐτῶν Περσῶν (ἐνταῦθα
ὁ ὅρα ἂν μὴ ἐνεχῶρει) αὐτῆς κατὰ πάντα, οὐτως ὅτι διὰ
τῶν ἰσχυρῶν συλλεγῶν, οὐχ Ἡρόδοτος ὁ μόνος τῶν
ἀντὶ ἰσχυρῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ Ξενοφῶντος καὶ Γρύλλου
ἐπὶ οὐκ ἄλλων Διαφονεῖ. ἠκμασε δ' ἐν τοῖς χρόνοις Κύ-
ρου τῶν ἐκ Δαρείου καὶ Παρυσάτιδος, ὅς ἀδελφὸς
Ἀρτοξέρξου (εἰς ὃν ἡ Περσικὴ βασιλεία κατήλθεν)
ἐτύγχευεν.

Φησὶ οὖν αὐτὴ καὶ περὶ τῶν Ἀσσιῶν, ὡς ὁδοῦ
αὐτῶν Κύρος περὶ ἡμῶν ἐχρημάτιζεν· οὐδ' ὅτι αὐτὸν
καὶ Ἀσσιῶν καλεῖ. Φησὶ γὰρ ὅτι ἀπὸ περσῶν Κύρου
Ἄσσιαν ἐκβατομένοις, καὶ κρυφθῆναι ἐν τοῖς
κρυφτοῖς βασιλείων οἰκημάτων, κρυφάντων αὐ-
τῶν τε θυγατρὸς Ἀμύτιος καὶ ἑαυτοῦ Σπιταμά.
ὅτι τῶν ἑξ ἑτά τε Κύρου, ὅτι τῶν ἀνακρίνων διαφρονῶ-
σεων Σπιταμῶν τε καὶ Ἀμυτίν, ἀλλὰ καὶ τῶν παίδων
αὐτῶν Σπιτακίω τε καὶ Μεγαβέρνῳ, περὶ Ἀσσιῶν. Ἐν

1 Lecta Ctesiae Cnidii Persica, in libros distributa tres supra viginti. etc. 2 Sphendadaten inf. nominat c. 10. & 11. & 15. Herodot. Smerden. 3 Qui de quatuor hisce duntaxat scripsit: Ctesias vero his alios quinque adiecit. 4 fabularum confictorem 5 Dariam hunc, non Darium, in iis quae sequuntur vocat. c. 48. 6 De quo infra c. 56. etc. 7 De Astyage, Oebare, & Petesace (ut ibi scribitur) vide ex Ctesia quae breuiter excerpta sunt Ioan. Tzetzes in Chiliadib. hist. 1. in fine. 8 nulla Cyrum ipsi generis propinquitate iunctum fuisse. Cyrus hic Maior. 9 al. Amynti. 10 per tormenta 11 Videtur prius hoc participium esse expungendum. H.S. 2 Max. Marg. codex Aegini.

δὲ, ἐαυτὸν προσαγγείλα, ἵνα μὴ δι' αὐτὸν ἐρεβλω-
 γήσων. **Θ** παῖδες. ληφθέντα δ', ἐπέδωκε παχέαις
 ὑποὶ Οἰβάρᾳ δεδύται. λυθῆναι δὲ ὑπὸ αὐτῷ
 Κύρου μετ' οὐ πολὺ, καὶ ὡς πατέρωδε ἠμνησῆται, καὶ
 πτωχολογία. **Α**μυτινὴν πόλιν μὲν μητρικῆς ἀ-
 πολαδοσάμηνος, ἐπειτα δὲ καὶ εἰς γυναικῶν ἀξίω-
 ναί τῶν Κύρου, Σπιταμᾶ τῆς αὐτοῦ ἀντισημει-
 ού, ὅτι ἐβύσατο, ἀγροεῖν εἰπὼν ἐρδυνώμενον Ἀ-
 στυγᾶν. **Τ**αῦτα λέγει Κτησίας περὶ Κύρου, καὶ οὐχ
 οἷα Ἡρόδοτος. καὶ ὅτι πρὸς Βακτροίους ἐπολέμη-
 σε, καὶ ἀνγνώμαλος ἡ μάχη ἐγένετο. ἐπεὶ δ' Βα-
 κτροίαι Ἀστυγᾶν μὲν, πατέρα Κύρου γένηται, ἄλλοι
 Ἀμυτινὴν δὲ μητέρα καὶ γυναικῶν, ἕμαθον, ἐαυτοῖς
 ἐκόντες. **Α**μυτι καὶ Κύρου πατέρα ἔδοσαν. Καὶ ὅτι
 πρὸς Σάκας ἐπολέμησε Κύρος, καὶ σκέλεθρον
 Ἀμόργην τῆς Σακκῆ μὲν βασιλέα, αὐτῶν δὲ
 Σπιδέρης ἦτις καὶ μὲν πτωχολογία τῆς αὐ-
 τοῦ, στρατὸν συνέλεξατο, ἐπολέμησε Κύρου, ἀν-
 δρᾶν μὲν στρατὸν, τριάκοντα μυριάδας ἐπα-
 γνήνη, γυναικῶν δὲ, εἴκοσι. καὶ νικᾶ Κύρου, καὶ
 συλλαμβάνει ζωνεῖαν, μὲν καὶ δῶρον πλείων
 Παρμισίω τε **Θ** Ἀμυτινῶν ἀδελφῶν, καὶ τρεῖς αὐτῶν
 παῖδας. δι' οὓς ὑστέρησε καὶ Ἀμόργης ἀφείδη, ἐπεὶ
 καὶ αὐτοὶ ἀφείδησαν. Καὶ ὅτι στρατὸν Κύρος
 ἔπειθε Κροῖσον καὶ πόλιν Σαρδεις, σωεργὴν ἔχον Ἀ-
 μόργην. ὅπως τε τῆς βουλῆς Οἰβάρᾳ Περσῶν εἰ-
 δωθῆναι αἰτῶν τῆς πείρας φαίνοντα, εἰς δεῖος μὲν
 κατέστησε τὸν ἐνοικοῦντα, ἠλῶ δὲ τῆς αὐτοῦ καὶ
 αὐτῆς ἡ πόλις. ὅπως τε πρὸς τῆς δῶσεως δίδεται
 ὁ παῖς Κροῖσου ἐν ὀμήρου λόγῳ, δαμνίου φαίνον-
 τος ἀπατήσαντος Κροῖσον. ὅπως τε δολοφρο-
 νοῦντος Κροῖσου, ὁ παῖς κατ' ὄφθαλμὸν αἰσρεῖ-
 ται καὶ ὅπως ἡ μήτηρ ὁ παῖς ἰδοῦσα, ἐαυτῶν τῆς
 πείρας ἀποκρημνίζει, καὶ οὐκ ἐπισημαίνει. ὅπως τε, ἀ-
 λουσις τῆς πόλεως, πρὸς δ' ἐν τῇ πόλει ἱερὸν τῆς
 Ἀπόλλωνος καταβύγει, καὶ ἐπισημαίνει. καὶ ὡς
 τρεῖς ἐν τῷ ἱερῷ πεδύχθαι ὑπὸ Κύρου, λυεῖται
 τῶν ἀορατῶν καὶ τοῖς σφραγίδων τῶν ἱερῶν ἐπισημα-
 νῶν, καὶ τούτων τῆς φυλακῆς Οἰβάρᾳ ἐμπεπισθ-
 νῶν. ὅπως τε **Θ** σωδούμενοι Κροῖσου, τὰς κεφα-
 λὰς ἀπετέμνοντο, ὡς καταπρὸς δίδοντες λυεῖται
 Κροῖ-

Αμυτι
D.H.

Αμυτι
D.H.
Αμυτι D.
H.

Αμυτι
D.H.

καταβύγει
D.H.

igan vero seipsum patefecisse, ne pro-
 pter se pueri ¹ cruciarentur, captumque
² & compedibus crassis ab OEbara vin-
 ctum: nec multo post ab ipso Cyro libe-
 ratum, & non secus ac patrem honora-
 tum obseruatumque fuisse: filiamque
 Amytin primum quidem tanquam ma-
 trem in honore habitā, postea vero Cy-
 ro nupsisse, quum Spitamas eius vir esset
 interfectus ³ propterea quod mentitus
 esset, ignorari à se dicens. Astyigan de
 quo interrogabatur. *Hæc dicit Ctesias de
 Cyro, iis quæ ab Herodoto referuntur dissi-
 milia.* Itemque illum aduersus Bactrios
 pugnauisse, & eam pugnam æquo Mar-
 te gestam fuisse. sed Bactrianos, postquā
 Astyigan Cyri patrem factum esse, A-
 mytin autem matrem & uxorem, intel-
 lexerunt, sponte seipsum Amyti & Cyro
 dedidisse. Tradit etiam, Cyrum cum
⁴ Sacis bellum gessisse, & Amorgem Sa-
 carum regem Sparethra maritum cepisse:
 eam autem, capto marito, exercitum
 coegisse, bellumque Cyro intulisse, &
 virorum quidem trecenta millia, mulie-
 rum vero ducenta in aciem eduxisse: &
 Cyrum superauisse, viuumque eum cum
 multis aliis cepisse: itemque Parmisem
 Amytis fratrem & tres eius filios. pro-
 pter quos postea Amorgem liberatum
 fuisse, quod & ipsi liberati fuissent. Tra-
 dit etiam, Cyrum Amorgis ope adiutum,
 Croeso & Sardibus bellū intulisse. Nar-
 rat etiam quomodo OEbara consilio i-
 gnea Persarum simulacra in muro con-
 specta timorē incolis iniecerint, & pro-
 pter hanc causam ipsa vrbs capta fuerit:
 & quo pacto ante captam urbem, Croesi
 filius pro obside datus fuerit, quum Croe-
 sus diuino quodā spectro deceptus fuisset.
 Narrat etiam quomodo dolos ne-
 stente Croeso, filius in eius conspectu
 fuerit interfectus, & mater hanc calami-
 tatem intuita seipsam ex muro præcipi-
 tarit, nec tamē mortua sit: & quomodo,
 capta vrbe, ad Apollinis ædem, quæ e-
 rat in vrbe, ⁶ confugerit, ac mortua sit: &
 quomodo ⁷ ter in templo vincit à Cy-
 ro Croesus, ⁸ tertium arte oculos fallen-
 te solutus sit, quamuis templo sigilla cir-
 cumposita essent, eorumque custodia
 OEbara commissæ esset: quomodo itē

III

IV

illis qui vna cum Croeso vinciti fuerant, amputata fuerint capita, vt quorum proditione solutus

¹ torquerentur, ² grauibus comp. ab Oe. oneratum fuisse: ³ p. q. dum quæreretur Ast. ignorare se illum m. ef.
⁴ De Sacis & hoc Cyri bello varia scripsit Strabo l. II. ⁵ Ζύλινα λέγει οὐρανὸν Σαρδεις ἐπισημαίνει, ἔν τῷ ἀρκεῖ κωνοῖς, Νουκτοῖς ἐν-
 δειδοῦσα. Ioan. Tzet. hist. i. ⁶ Croesus confugerit, perieritque. Negantem hinc particulam in præcedentem paullo ante versum per-
 peram translatam (ibi οὐκ ἐπισημαίνει) planè mihi persuasit. Alij omiſſa voce Croesi hæc ad eius uxorem referunt. ⁷ tertium ⁸ tertium
⁹ Scholion. m. f. ὅρα τὴν τῶν εἰδ' ἀλλοτρίων ἐπισημαίνει.

Cræsus¹ fuisset. Narrat etiam, Cræsum in regias ædes adductum vincumque firmius fuisse: sed quum tonitrua fulmina que iruissent, rursus fuisse solutum: tumque Cyrum vix tandem eum missum fecisse. à quo tempore Cyrus cum aliis humanitatis officijs eum prosequutus sit, tum vero urbem magnam nomine² Barenen prope Ecbatana ei donaverit: in qua erant quinque milia equitum, peltatorum autem iaculatorumque & sagittariorum decem milia. Commemorât item quomodo Cyrus Petisacan eunuchum, qui apud ipsum plurimum autoritate valebat, in Persas miserit ut Astyigam à Barcaniis adduceret. nam & ipse & Amytis filia patrem videre cupiebat. Quomodo item OEbaras consilium dederit Petisacæ ut in deserto loco Astyigam relinqueret, & fame sitique conficeret. id quod factum est. At in somnis scelere patefacto, Petisacas puniendus traditur Amyti,³ quæ eum expoposcerat. Illa vero oculos eius effodit, pellemque⁴ detraxit, & cruci deinde affixit. OEbaras autem, timens ne eadem quæ ille pateretur, quamvis Cyrus nihil tale se permiturum affirmaret, nihilominus decem dierum inedia ipse sibi mortem consciuit. Astyigas vero magnifice splendideque sepultus est,⁵ atque in deserto loco cadaver eius intactum permansit, neque fuit à feris comestum. leones enim cadaver eius, donec Petisacas reuertens acciperet, setuabant. Cyrus autem aduersus⁶ Derbices expeditionem suscipit, quorum rex erat Amoreus: at Derbices ex insidijs producunt elephantas, ac Cyri equites fugant. vbi ipse Cyrus ex equo cecidit & quidam Indus, (nam Indi Derbibus in bello opem ferebât: à quibus etiam acceptos elephantas in bellum ducebant.) hic igitur Indus, quum Cyrus iam cecidisset, eum iaculo vulneravit sub coxa in femore: ex quo vulnere postea mortuus est. tum vero ipsum adhuc viuum, quum familiares sui erexissent, ad castra profecti sunt. Occubuerunt autem in pugna illa multi Persæ, & æquales numero Derbices. nam illorum quoque x. millia⁶ erant. Amorges vero quum audiuisset quod Cyro contigerat, festinante venit, Sacarum equitum viginti milia ducens. & quum Persæ ac Derbices inter se cõfluxissent;

Κρησόν. καὶ ὅτι ἀναληφθεὶς ἐν τοῖς βασιλείοις, καὶ δεθεὶς ἀσφαλέςτερον, βρογνῆν καὶ σινηπῶν ἐπενεφθεντων, λυεται πάλιν καὶ ὅτε μόλις ὑπὸ Κύρου ἀφίεται. ὃς οὐ καὶ περιέπειτο, καὶ ἔδωκε Κύρος Κρησῶ πόλιν μεγάλην Βαρηνίην, ἐγγυὸς Ἐκβατῶν. ἐν ἣ ἦσαν ἰπποῖς μὲν πεντακισχίλιοι, πελτασται δὲ καὶ ἀκοντισταὶ καὶ ὄξοται, μύριοι. Ἐπὶ δὲ ἀλαλαχθεὶς ὡς ἀποπέλλει Κύρος ἐν Περσίδι Πηπισάκην ἡμιάρρενα, μέγα κτῆ ἀπὸ διωδύμων, ἐπὶ γὰρ αὐτὸς τε καὶ ἡ θυγάτηρ Ἀμυτις πατέρα ἰδεῖν. καὶ ὡς Οἰβαρας βουλεύει Πηπισάκην ἐν ἐρήμῳ ὄρω καταλιπόντα Ἀστύγαν, λιμῶ καὶ δίψῃ ἀπολέσασθαι γέροντι. δι' ἐνυπνίων δὲ τῆ μιᾶσματος μίμνησεντος, Πηπισάκας, πολλὰς ἀποσπασθεὶς Ἀμυτιος, εἰς λιμῶν παρὰ Κύρου ἐκδίδεται. ἢ δὲ αὐτὸν ὀφθαλμοῖς ἐξορύξασα, καὶ τὸ δέρμα ἀειδείξασα, ἀνὲς αὐρῶσεν. Οἰβαρας δὲ δεδιὼς μὴ τὰ ὅμοια πέσειται, καί τοι Κύρου μηδὲν τοιοῦτον ἰχρὺς ζορῶντος ἀπαχρησῆσαι, αὐτὸς ὁμοῖως ἀποκαρτερήσας δι' ἡμερῶν δέκα, ἑαυτὸν ἐξηγάγη. Ἀστύγαν δὲ μέγα λωπεπῶς ἐτάφη. καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ δὲ ἄβρωτος αὐτὸν δέμεινεν ὁ νεκρὸς. λέοντες γὰρ αὐτὸν (Φασὶ) μέχρι Πηπισάκην πάλιν ἐλθεῖν καὶ ἀναλαβεῖν, ἐφύλακτον νεκρὸν. Κύρος δὲ στρατεύει ἐπὶ Δέρβικας, Ἀμοραίου βασιλευσσοῦτος αὐτῶν καὶ ἐξ ἐνέδρας Δέρβικας ἰσῶσιν ἐλέφαντας, καὶ αὐτὸν ἰπποῖς Κύρου πρόποιοι. καὶ πίπτει καὶ αὐτὸς Κύρος ἐκ τοῦ ἵππου, καὶ Ἰνδὸς αἰήρ (σωμεμάχοντο γὰρ καὶ Ἰνδοὶ τοῖς Δέρβικεσιν, ἔξ ὧν καὶ αὐτὸν ἐλέφαντας ἔφερον) αὐτῶν ὁ Ἰνδὸς πεπωκότες Κύρον βάλλει ἀκοντίῳ ὑπὸ τοῦ ἰσίου, εἰς μισθὸν ἔξου καὶ τελευτᾷ. ὅτε δὲ ζῶντα ἀνελόμφοι αὐτῶν οἰκειοῖς ἐπὶ τῷ στρατόπεδον ἦσαν. ἀπέθανον δὲ ἐν τῇ μάχῃ καὶ Περσῶν πολλοὶ καὶ Δέρβικαν ἴσοι. μύριοι γὰρ καὶ αὐτοί. Ἀμύργης δὲ παρὰ Κύρου ἀκούσας, αὐτοῦ δὲ ἀφίεται, ἔχων Σακκῶν δισμυριοῖς ἰστωπέας. καὶ πολέμου συρραγῆτος Περσῶν καὶ Δέρβικαν,

V

VI

VII

1 esse putaretur. 2 Hinc forstan Steph. Byzant. Βρογνῆν, πόλις Μιθίας, ἐγγυὸς Ἐκβατῶν. qui est de huius vocis scriptura: Κρησῶς πανταχῶς ἐν Περσίδι καὶ ἐν Μιθίαις Ἀκβατῶν δὲ τὴ ἀρχαίως. ὅσα δὲ τῶν ἀρχαίων διατῶν. Vide ibi plura. 3 identidem illud exposcenti. 4 quippe 5 Derbica inquit Steph. Byzant.)populus est Hircanis vicinus. Apollonius duplex describit. Ctesias vero Derbicos vocat, aut Terbisios. 6 cecidere. 7 1 Max. Marg. Πηπισάκην 2 καὶ διωδύμων sic est in alijs omnibus locis in quibus ἡ μιᾶσματος habet. H.S. 3 Πηπισάκην Max. Margunij codex. 4 Puto legendum Πηπισάκην, ut sit accusatiuus. H.S.

Cræsus

νικᾶ καὶ ἀκράτος ὁ Περσικὸς καὶ Σακκῶν στρατός.
π. π. π. δ. H. B. r. s. Π. τ. φ. λ. ο. κ. σ. γ. γ. D. H.
 αἰαρεῖται" δὲ καὶ ὁ τῶν Δερβίκων βασιλεύς " Α-
 μορσῆος, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ δὺο παῖδες αὐτοῦ. ἀπέθα-
 νον δὲ Δερβίκων μὲν τρισμύριοι, Περσῶν δὲ ἑνεα-
 χιλιοί. καὶ προσεχώρησεν ἡ χώρα Κύρου. Κύ-
 ρος δὲ μέλλων τελευτᾶν, Καμβύσῳ μὲν ὡς πα-
 τὸν υἱόν, βασιλέα" καθίστη. Τανουζαρκίῳ δὲ ὡς
καθίστησι.
 νεώτερον, " ἐπίστησε δευτέρῳ Βακτριῶν καὶ τῶν χεί-
καί.
 ρας, καὶ Χορασμίων, καὶ Παρθίων, καὶ Καρμάνι-
 ων, ἀπελείπει τὰς χώρας θρεισαμένων. τῶν δὲ
 Σπιταμῶν παίδων, Σπιτάδῳ μὲν, Δερβίκων ἀπέ-
περκαίσι.
 δειξεῖ Ἐτρατίῳ, Μεγαβέρνῳ δὲ, " Βαρχαμίων. τῆ
 μητρὶ δὲ πρότα πείθεσθαι προσέταθι. καὶ
 Ἀμόργῳ φίλον τοῖσι, τῶν δὲ ἑσθίων ἐμβαλλόμε-
 νων, ἐποιεῖτο, καὶ ἀλλήλοισι καὶ τοῖσι μὲν ἐμμεύροισι
 ταῖς παρὰ ἀλλήλοισι βουνοῖσι ἀγαθὰ ἔδωκεν, ἐπηγά-
 το ὅτις χεῖρα ἀρξοῖσιν ἀδίκων. ταῦτα εἰπὼν, ἐτε-
 λώτισε τρίτη ἕσπερ ἀπὸ τοῦ τετραύματος ἡμέρας,
 βασιλεύσας ἔτη λ'. ἐν οἷς ὁ ἰα Κτησίου λόγος τῶ Κι-
 δίου.

Ἄρχεται δὲ ὁ β' ἀπὸ τῆς Καμβύσου βασι-
 λείας. οὗτ' βασιλεύσας ἀπέπειλε ὡς τῶ " πα-
 τὸς Ἄβ' Βαγαπάτου τῶ ἡμάρρηνος εἰς Πέρσας
π. π. π. δ. H. B. r. s. Π. τ. φ. λ. ο. κ. σ. γ. γ. D. H.
 Ἐφίωαι νεκρῶν καὶ ἄλλα ὡς ὁ πατὴρ ὤλεσεν,
 διακήσατο. μέγιστον δὲ πρὸ αὐτοῦ ἠδύνατο Ἀρ-
 τασύρας Ὑρχαῖος τῶν δὲ ἡμάρρηνων " Ἰξαβά-
Ἰξαβάτης D. H.
 3 τῆς τε καὶ Ἀσπαδάτης καὶ Βαγαπάτης, ὅς καὶ πα-
μιν. ἰ. D. H.
 τὸν πατέρα " μέγιστος. καὶ μὲν τῶν Πεποσάκων
 θάνατον, ὅσ' ἐστρατεύει ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ὡς Αἴ-
π. π. π. δ. H. B. r. s. Π. τ. φ. λ. ο. κ. σ. γ. γ. D. H.
 γυπτιῶν βασιλέα Ἀμυρτάϊον, Κομβαφίως τῶ ἡ-
 μάρρηνος, ὅς ἰσὺ μέγα δυνατός τῶν Αἴγυ-
 πτιῶν βασιλεῖ, καταπερδόντος τὰς τε γαφύρας καὶ
 ἄλλα τῶν Αἴγυπτιῶν πρᾶγματα, ἐφ' ᾧ ἠμέ-
 ραι ὑπέστη Αἴγυπτος. καὶ γέγονε. ταῦτα
 γὰρ αὐτῷ Καμβύσης Ἄβ' Ἰξαβάτου τῶ Κομ-
 βαφίως ἀνεψιῶν σιωέτηρ, καὶ αὐτὸς οἰκειοφώνος
 ἕσπερ. ζωνεῖν ὁ λαβὼν ὡς Ἀμυρτάϊον, ὅσ' ἐν
 ὄμῳ κακὸν εἰργάσατο ἢ ὅτι εἰς Σοῦρα αἰδέσασθαι
 σὺν ἑξαχιλίοις Αἴγυπτιοῖσι, οἷς αὐτὸς ἠρέμιασεν, ἐπο-
 ἠέσατο. καὶ τῶν Αἴγυπτιῶν ὅσ' ἔσπερ ὡς ἐταξεν. ἀπέθα-
4 C
 νον δὲ ἐν τῇ μάχῃ, Αἴγυπτιῶν μὲν μυριάδες πέντε,
 vniuersam Ægyptum subegit: obieruntque in ea pugna Ægyptiorum quinquaginta millia,

tam strenue Persæ ac Sacæ pugnarunt, ut penes eos victoria fuerit: interfecto Derbicum rege Amoræo, cum duobus eius filiis. occubuerunt autem Derbicum triginta millia, Persarum nouem millia: & regio in ditionem Cyri concessit. Cyri vero sub mortis tempus Cambysen primum filium regem creauit: iuniorum vero nomine 1 Tanyoxarces, dominum 2 Baetriorum & ipsius regionis, necnon Choramniorum, Parthiorumque & Carmaniorum: & ut suas regiones à tributo soluendo liberas haberet, statuit. Ex Spitamæ autem liberis, 3 Spitadem quidem Derbibus præfecit, Megabernem autem Barcanis: eosque matri in omnibus obtemperare iussit. Quinetiam illos & mutuo & cum Amorge dexteras in amicitie testimoniū iungere voluit: & illis quidem qui in mutua beneuolentia permanerent, omnia fausta precabatur: at illos qui priores iniuriam illaturi essent, deuouebat. His dictis diem suum obiit, tertio à vulnere accepto die, quum annos triginta regnauisset. *Atque hic finem habet undecimus Ctesia Cnidij liber.*

Duodecimus vero à regno Camby-
 sis incipit. Hic 4 regnans iussit patris corpus per Bagapatem eunuchum apud Petias sepeliri, & alia quemadmodum à patre constituta erant, administrauit. Plurimum vero apud ipsum auctoritate valebat Artasyras Hyrcanius: ex eunuchis autem 5 Ixabates & Aspadates & Bagapates, qui etiam apud patrem maximus fuerat. Post Petisacæ 6 autē mortem, hic aduersus Ægyptum & Amyrtæum Ægyptiorum regem exercitum 7 ducit, quum Combapheus eunuchus, qui plurimum apud Ægyptiorum regē poterat, pontes & alias Ægyptiorum res prodidisset, ut ipse Ægypti præfecturam consequeretur. id quod factum est. ita enim cum eo Cambyfes pactus fuerat, primum per 8 Ixabatem Combaphei patruelem, & suis ipse verbis postea. Quū autem Amyrtæum viuum cepisset, nullo alio ipsum detrimento affecit, nisi quod illū in Susa cum sex millibus Ægyptiorum quos ipse delegit, telegauit. Sed &

1 Smerden Cyri perpetuo Herodotus nominat. 2 Videndus de his Stephan. & Strabo. 3 Spitacen supra. 4 regnum a-
 deptus, patris mox corpus per B.e. in Persam sepeliendum misit: 5 Izabates 6 enim 7 ducebat, quem & superauit, cum ei
 Comb. 8 Izabaten
 § 1 Max. Marg. Ἰξαβάτης 2 id est Ἰδριτ. Num. 21. v. 35. Deuter. 2. v. 34. Hesych. sed Ἰξαβᾶ ἰλαβᾶ Ζοσίμ. D.H. ad pag. 47. Phot.
 in illa Theoph. Simocati verba Ἰξαβᾶ ἰλαβᾶ.

VIII

IX

& 1 Per-

x & Perfarum viginti. Quidam autem magus cui nomen erat ² Sphendadati, quum fuisset ob delictum verberibus à Tanyoxarce cæsus, accedit ad Cambysem, & apud eum fratrem Tanyoxarcem accusat, eum ipsi infidias moliri dicens: argumentum etiam rebellionis addens, quod, si vocaretur, non veniret. Cambyses igitur fratrem ad se venire iubet. ille vero aliquo negotio detentus, profectiorem distulit. Tunc vero magus eum audacius criminari. At mater Amytis ³ verba magi suspecta habens, Cambysem filium ne fidem haberet mago, admonebat. at rex se nõ credere fingebat: quum tamen maximopere crederet. Quum autem tertium à Cambyse frater esset accersitus, venit: ipsumque frater amplexatus est, quum nihilominus de illo interficiendo cogitaret. sed hanc cogitationem ad exitum inscia Amyride perducere conabatur. id quod perfectum est. nam magus consilium cum rege communicans, hunc dolum machinatur: Quum ipse Tanyoxarci esset simillimus, consilium regi dat ut ipsi tanquam falso fratris regis accusatori, caput abscindi coram omnibus iubeat: clam autem Tanyoxarcem interfici imperet. quineriam illius vestem sibi indui magus postulat, ut ex ipso vestitu Tanyoxarces esse iudicaretur. atque hæc fiunt. ⁴ nam hausto sanguine taurino interficitur Tanyoxarces: at magus illius veste induitur, & Tanyoxarces existimatur: diuque latet omnes præter Artosyran, Bagapatem & Izabatem. his enim folis rem Cambyses aperire ausus est. Cambyses autem Labyzo qui primus erat inter Tanyoxarcis eunuchos, & aliis ad se vocatis, magum illa veste indutum, ostendit sedentem, dixitque, Hunc esse Tanyoxarcem existimatis? Labyzus vero miratus, Quem alium, dixit, esse putemus? Adeo propter similitudinem magus latebat. Mittitur ergo ad Bactrios, & omnia non secus ac si Tanyoxarces esset, administrat. Post annos vero quinque, res tota declaratur Amyti per Tibetheum eunuchum, quem magus verberauerat, petitque Sphendadate à Cambyse: qui dare noluit: quamobrem ⁶ illa eum execratur & hausto veneno moritur. Sed contigit ut sacrificante Cambyse, quum victimæ

Περσῶν ὅτι δύο. ¹ Μάγος δὲ ὤν ² Σφενδαδάτης ³ ὄνομα, ἀμύθησας καὶ μασιγῶντες ὑπὸ Τάνυοξάρ-
 κου, ἀφικνεῖται πρὸς Καμβύσιον, ἐνδραβᾶλλον
 ἀδελφὸν Τάνυοξάρκην ὡς ὅτι βουλοῦνται αὐτῷ
 καὶ σημειῶν ἐδίδου τὴν ἀποστασεως, ὡς εἰ κληθεῖν ἔλθειν,
 οὐκ ἀνέλθοι. δηλοῖ τῶν ὄνομα Καμβύσης ἔλθειν ⁴ ἀ-
 δελφὸν ὅτι, χρείας δῆλως ἀπαιτούσης μὲν εἶναι, ἀνέβη-
 το. παρρησιαζέται ⁵ ταῖς ἀβουλαῖς πλέων ὁ μάγος,
¹⁰ Ἄμυτις ὅτι ἡ μήτηρ τῆς μάγος ὡς ἡ ὑπονοῦσα,
 ἐνοῦνθεῖται Καμβύσιον ⁶ ἡ ὄνομα μήτηρ τῆς μάγος, ὅτι ὑπε-
 κρίνετο μήτηρ τῆς μάγος, ἐπειθεῖτο ὅτι μάγισσα. ἀπεμύθη-
 σεν ὅτι τὸν Καμβύσιον πρὸς τὸ ἀδελφόν, ὡς ἀ-
 γίνεται, καὶ ἀποστασεῖ ⁷ μὲν αὐτὸν ὁ ἀδελφός, ⁸ ὡς εἶναι δὲ
 ἡ ἴσως ἀνελεῖν ἐμελέτα. κρύφα ὅτι Ἄμυτις εἰς πρῶτον
 ἀγαγεῖν τὴν μελέτην ἔσπευδε. καὶ λαμβάνει πέρας ἡ
 πρῶτος, ὅτι ἄρα τοῖς μάγος βουλήσιν τὰ βασιλεῖ κοινω-
 νᾶν, βουλοῦνται τοῦτον ὁμοίως ἡ αὐτὸς ὁ μάγος κατὰ
 τὰ Τάνυοξάρκην. βουλοῦνται τοῖς ἀδελφοῖς αὐτὸν μὲν ἐν
 τῷ φανερωῖ, ὡς δὴ τὸν ἀδελφὸν βασιλέως κατὰ τὸν
²⁰ τὴν κεφαλῶν πρὸς τὰς ἀποστασεῖς, ἐν δὲ τῷ
 κρυπτῷ ἀναρεθῆναι Τάνυοξάρκην, καὶ τὴν ἐκείνου ἐ-
 λῶν ἀμφιαθῆναι τὴν μάγος ὡς καὶ τὴν ἀμφιάσματι
 νομίζεσθαι Τάνυοξάρκην. καὶ γίνεται ταῦτα. ἀματι-
 γὰ τῶν ὄνομα, ὅτι ἐξέπειν, ἀναρεθῆναι Τάνυοξάρκην. ἀμ-
 φιάσει ⁹ ὅτι ὁ μάγος, καὶ νομίζεσθαι Τάνυοξάρκην. καὶ
 λαμβάνει πέρας ὅτι πολὺν χρόνον, πλὴν Ἀρτα-
 σῆρα καὶ ¹⁰ Βαγαπάτου καὶ ¹¹ Ἰζαβάτου. τούτοις γὰρ μό-
 νοις Καμβύσης ἐδάρρυσεν τὴν πρῶτον. ¹² Λάβυζον
 ὅτι ἡ μαρτυρῶν τῶν πρῶτον οἱ ἦσαν Τάνυοξάρκην,
³⁰ πρὸς καλεσάμενος ὁ Καμβύσης, καὶ τῶν δῆλως, ὑπο-
 δείξας τὴν μάγος ὡς ἐρηματίαν κατὰ τὸν ὄνομα,
 (ἐφη) νομίζετε Τάνυοξάρκην, ὁ δὲ Λάβυζος, θα-
 μῆσας, καὶ ἵνα δῆλον, ἐφη, νομοδοῦναι τοῦτον ἐλα-
 θανε τῆ ὁμοιότητι ὁ μάγος. ἐκπέμπε ¹³ οὖν εἰς Βακ-
 τείους, καὶ πρῶτον πᾶσι ὡς Τάνυοξάρκην. πέντε δὲ
 ἐνιαυτῶν διήγοντων, μιλύεται ἡ Ἄμυτις τὸ δρε-
 μα δὲ τῆς τῆς ἡμαρτῆρος, ὅτι ὁ μάγος τυπήσας
 ἐτύγχευε. καὶ αἰτεῖ τὸν Σφενδαδάτην πρὸς Καμ-
⁴⁰ βύσιον. ὅτι ἔδιδωσιν. ἡ ὅτι ἐδράται, καὶ πρὸς τὸν φάρ-
 μακον, τελοῦται. οὖν ὁ Καμβύσης, καὶ τῶν ἱερέων

xI

xII

¹ Perseptem, cum duobus viris. ² Smerden magum constanter Herodot. vocat. ³ id quod erat de mago suspicata, ⁴ Venenosum enim esse docent medici: sed non alio veneno extincti Midas, Themistocles, alij. vide Ptolem. Hephaestionis excerpta a Photium. ⁵ Izabaten. ⁶ diras illi imprecata ⁷ 1 al. μάγος. ⁸ Μακ. Μάγος. ἐπὶ οὗ δὲν εἰσαίτη ὁ μάγος. ⁹ 1. Βαγ. καὶ Ἰζαβάτου. at C. Vatio. Ἰζαβάτου. D. H.

σφαζομένων αιμα εν σπέρρει και αθυμει. και
 υικτει αυτω η Ρωξαιη παιδιον ακεφαλον. και
 πλεον αθυμει. και ④ μαζι λεγεισιν αυτω πτω
 τω τερατων δηλωσιν, οτι ου καταλειψι της ερ-
 χης Δι' αδοχον και εφισταται αυτω η μητηρ εν
 νυκτι, απειθοσα της ματαιφονιας και πλεον αθυ-
 μει. αφικόμενος δε εις Βαβυλωνια, και ξεων ευρα-
 ειον μαχαίρα, Διατειθης χαιεν, παύ ⑤ μηθον
 εις ⑥ μω, και ενδεκαταμος τελυτα, βασιλευσας
 δυοιν δεοντα εικοσι.

ει γαρ
 παλ. D.H.

Βαγαπατης δε και Αρτασυρας, ωριν η Καμ-
 βυσης τελυθησει, εβουλευσαντ βασιλευσασ ⑦
 μαζην. και εβασιλευσαν, εκεινου τελυθησαν-
 τος. λαβων δε ⑧ Καμβυσου σωμα ⑨ Γξαβατης η-
 λυ εις Περσας. τω μαζην δε βασιλευσαντος εω

Γξαβατης
 hic D.H. &
 alterum ad
 oram.

4 ονομα πτω Τανουζαρκου, ηκεν Γξαβατης εν Περ-
 σιδος, και κατειπων τη στρατια παση, και Δριαμ-
 βουσας ⑩ μαζην, κατεφυγη, εις ⑪ ιερων εκειθεν
 τε συλληφθεις απετμηθη. 2 Εν τωθεν εστα
 τω Περσων επισημοι σωθεντο αλληλοις ⑫ τω

Νοροδ. D.
 H.
 Βαριος. D.
 H.

μαζην, Ονοφας, Ιδερνης, ⑬ Νοροδαβατης, Μαρ-
 δονιος, ⑭ Βαριος, Αρταφερνης και Δαρειος Υσα-
 ασεω. ουταν δηηλοις τειεις δοντων, προςλαμ-
 βανεται και ο Αρτασυρας, εστα και ο Βαγαπατης,
 οστας κλεις πασας τω βασιλειων ειση. και εισηλ-
 θυντες Δι' ⑮ Βαγαπατου ο εστα εις ⑯ βασιλευσας,
 βουλομενοι ⑰ μαζην παλλακη Βαβυλωνια συγ-
 καθυδδοντα. ως δε ειδεν, αιεπηδονσε και μηδεν
 θυρων τω πολεμικων οργανων, (πρωτα γαρ ο Βαγα-
 πατης λαθρα εω εξηγαγε) διφρον χυσεον σω-
 τειψας, και λαβων ⑱ ποδα, εμαχετο και τελος, κα-
 τακνηθεις ετω τω εστα, απεθανε, βασιλευσας
 μωσας εστα.

Βασιλευει ⑲ τω εστα ο Δαρειος, 3 τω ιππου,
 και τα σωκειτο δηηλοις, ⑳ ωφτου, μηχρηνηνι
 και τεχηνη, ㉑ οπω ο ηλιος προς αιατολας εηγετο,
 χρεμετισαντος. αγατα τω Περσας εορτη της μα-
 ρφονιας, καθ' ω ㉒ Σφενδαδατης ο μαζης ανηρη-
 τα. Δαρειος προς τασει ⑳ φον εαυτω κατασθια-
 αδιωαι εν τω δισσω ορει και κατασθιαζετα. 40
 οπιθ-

ωφτου μ.
 D.H.
 επειδ' ο
 D.H.

Sic & D.
 H. hic.

tut. Hic Darius sepulcrum sibi extrui in 7 duplici monte iubet, atque id extruitur:

1 qua sane ex re animo concidere cepit. ac magis etiam postea, quando ei Rox. car. cap. pu. pep. & magi renunciarunt, &c.
 2 & vero post illius mortem detulere. (regnum sc.) 3 Izabates 4 illustres 5 Norodabates, Ma. Barifes, &c. 6 He-
 rodotus l. 3. & Agathias l. 2. 7 bicipiti. Lege Persepoleos areis descriptionem apud Diod. Sicul. lib. 17. Biblioth. ubi βασιλειον ε, hunc
 locum vocat. Potentiores autem in montibus fere sepeliri solitos, multa veterum scriptorum testimonia docent.
 § 1 Melius πελοτιση ε, u. sequi. pro βασιλευσας legendum puto βασιλευσας. nimirum ο μαζην. nam illos duos regnasse, falsum com-
 perietur. H.S. 2 Aut addendum τω κωφω, aut subaudiendum εστω. H.S. 3 Herodot. Thalia, & Themist. orat. 12. ε παρ' ομοις δε
 αυπεκατα, εχ' ωσπου χριματιε αυτω, εσπερ Δαριω. ε δε κωφω sic legendum in editis, id est, σεκωφω, non κωφω, εσπερ: & αμμηχ.
 D.H.

sed quomodo
 & a parva
 tem parva
 ceciderunt
 cedentes q
 lud con
 fines l
 rio ma
 heban
 ta capu
 riamen
 uenit Scy
 naq; cap
 cum tigi
 remorum
 Compre
 Scythar
 suo fratre
 nus in vi
 Scythar
 ras Dario
 milite ip
 octingent
 et), & B
 etis, adve
 quindecim
 est: libique
 quum Scy
 rius ponere
 soluit ante
 tus: quatu
 minum mil
 cit. Darius
 fillet, domi
 combuisti: qu
 regionem hanc
 tentaverunt
 fiens, in hanc
 tuera, euenit
 to rediens: &
 oms, in hanc
 ci apud Ma
 curia, vnde qu
 Duen occidit
 tibus Persis
 rem ad Persas
 ris factis, qu
 laborasset, p
 ante regnum
 & triginta reg
 sepulcro Dario

sed quum id videre cuperet, à Chaldaeis & à parentibus prohibetur. Quum autem parentes eius ascendere voluissent, ceciderunt atque interierunt: quum sacerdotes qui illos sursum trahebant, illud conspicati & inde timore correpti, funes laxassent. Quæ res ingentem Dario maerorem attulit: & illis qui eos trahebant, numero quadraginta, amputata capita fuerunt. Darius præterea Ariaramnem Cappadociae satrapam aduersus Scythas proficisci, & viros feminasq; captiuos abducere iubet. Ille autem cum triginta nauibus quinquagenarum remorum traiciens, id exequutus est. Comprehendit autem & fratrem regis Scytharum Masagetem, quum cum à suo fratre ob male administratum munus in vincula coniectum inuenisset. At Scytharces Scytharum rex, iratus, litteras Dario scripsit contumeliosas: & similiter ipsi responsum est. Darius tandem octingentorum millium exercitu coacto, & Bosphoro Istroque ponte iunctis, aduersus Scythas profectus est, & quindecim dierum itinere progressus est: sibi que mutuo arcus miserunt. Sed quum Scythici validiores essent. Darius pontes transiit, atq; festinanter dissoluit antequam totus transiret exercitus: quare Scytharces octoginta illa hominum millia in Europa relicta, interfecit. Darius vero, quum pontem pertransisset, domus templaq; Chalcedonenfium combussit: quoniam pontes qui versus regionem suam spectabant, dissoluere tentauerant, & aram, quam Darius transiens, in honorem Iouis diabatery statuerat, euerterat. Datis autem ex Ponto rediens & Medicum exercitum ducens, in insulas Græciamque populabatur: cui apud Marathonem Milciades occurrit, vicitque barbaros: & ipse quoque Datis occubuit, eiusque cadaver perentibus Persis denegatum est. Darius autem ad Persas reuersus est, vbi celebratis sacrificiis, quum triginta dies morbo laborasset, mortuus est: qui annos ante regnum vixerat, & annos vnum & triginta regnauerat. Obiit etiam diem suum Artasyras. Bagapates autem, quum sex annos sepulcro Darii affedisset, mortuus est.

XVI

XVII

XVIII

XIX

ἔπιθυμήσας δὲ ἰδεῖν αὐτὸν, ὑπὸ τε τῶν Χαλδαίων καὶ τῶν γυνέων κωλύεται. Ὁ δὲ γυνεὺς ἀνελεῖν βουληθέντες, ὅτι τῶν ἱερείων ἑίδον ἀνελεῖν τὰς αὐτοὺς, καὶ ἐφοβήθησαν, καὶ φοβηθέντες ἀφῆκαν τὰ ὄφθαλμα, ἔπεσον καὶ ἐτελεύτησαν. καὶ ἐλυπήθη Δαρεῖος λίδρι καὶ ἀπετυμήθησαν αἱ κεφαλαί, τεσσαράκοντα ὄντων τῶν ἀνελεῖντων. Ὅτι ἔπιτάσσει Δαρεῖος Ἀριαράμνη τῶν σατραπῶν Καππαδοκίας, ὅτι Σκύθας διαβίωσαι, καὶ ἀνδρας καὶ γυναῖκας ἀγχαλωῖσαι. ὁ δὲ, Διαβας πεντηκόντες ἄνδρας, ἡγχαλωῖσε. σιπέλαβε δὲ καὶ ἀδελφὸν τῆ βασιλείως τῶν Σκυθῶν Μαρσαγίτιν, ὅτι κακῶς ἐδύων τῶν οἰκείου ἀδελφοῦ δεδεδυμένον. Σκυθάρκης δὲ ὁ Σκυθῶν βασιλεὺς ὄργιστος ἔγραψεν ὑβρίζων Δαρεῖον καὶ ἀντιγράφη αὐτῷ ὁμοίως. Ἐράτθιμα δὲ ἀγίρας Δαρεῖος, ὄγδοηκόντα μυριάδας, καὶ ζυξίας Βόασπρον καὶ Ἰστρον, διέβη ἔπι Σκύθας, ὁδὸν ἐλάσας ἡμερῶν ἰε. καὶ ἀντιπεμπὸν ἀλλήλοισ ἔλασε. ὅτι κακῶς ἐδύων τῶν οἰκείου ἀδελφοῦ καὶ φθῶν Δαρεῖος διέβη τὰς γεφυρώσεις καὶ ἐλυσε ἀπὸ τῶν περὶ τὸ ὄλον Διαβίωσαι Ἐράτθιμα καὶ ἀπέθανον ὑπὸ Σκυθάρκου ἡ καταλεφθέντες ἐν τῇ Εὐρώπῃ, μυριάδες ὀκτώ. Δαρεῖος δὲ πῶν γεφυρωσ Διαβας, Χαλκηδονίων οἰκίας καὶ ἱερά ἐνέσκησεν, ἐπει τὰς πύλας αὐτοῖς γεφυρας ἐμελέτησαν λύσαι καὶ ὅτι βωμόν, ὃν περὶ Δαρεῖος κατέτετο ἐπὶ ὀνόματι Διαβαθείου Διός, ἠφάνισαν. Δάτις δὲ ἐπὶ τῶν ἐκ Πόντου, καὶ τῶν Μηδικῶν τόλου ἡγυμῆτος, ἐπόρθη νήσους καὶ πῶν Ελλάδα. ἐν Μαρεθῶνι δὲ Μιλτιάδης ὑπὸ δουλιάζει, καὶ νικᾷ τὸν βαρβάρους, καὶ πῶν καὶ αὐτὸς Δάτις. καὶ ὅδε τὸ σῶμα Πέρσης ἀτησαμῆτος ἐδόθη. Δαρεῖος ἔπει μελῶν εἰς Πέρσας, καὶ ἦσας, καὶ ἡμέρας νοσήσας λ', τελευτᾷ ζήσας μὲν ἔτη β' πρὸ τῆς βασιλείας, βασιλεύσας δὲ ἔτη λ'. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀρτασύρας. καὶ ὁ Βαγαπάτης ἔπει σῶμα Δαρεῖος ἔλασε πῶν ἐπὶ ζ', ἐτελεύτησε.

1 ad serpentum aspectum funes territi remisissent. 2 Ariaramnem. 3 Masagetem, 4 ob illata mala 5 Iancyrum nominat Iustin. lib. 2. 6 Bosporo. 7 De arcu ab Aethiopia rege sic ad Cambysen misso lege Herodot. lib. 3. post init. 8 Scythicus validior esse deprehenditur, fugiens per pontes Darius, fest. eos. 9 apud ipsos erant. 10 Solenne quippe gentibus fuit, transiit casus a dijs sacrificare. Sic Lucull. apud Plur. Euphrati taurum fecit. 11 ut Ponticae praefat classi, inf. 12 Marathonica pugna nihil unquam celebratum magis, ecc. ad eam describendam occupatis doctorem ingenijs, Plut. teste. 13 cum annos vixisset ante regnum XII, post regnum aditum trig. & vn. 14 Septem. § 1 In veteri libro inter ἑίδον ἔπι inseritum erat superne ὄφθαλμα. sed locus hic neque emendari, neque intelligi nisi ex aliorum historia potest. H. S. 2 Σκυθάρκης, ἔπι in marg. Σκυθάρκης. Max. Marg. 3 In altero exemplari, non sine magno errore, scriptus est inusitato modo numerus εἰ, pro quo hic β'. ubi etiam mendum esse quis suspicari possit. H. S.

A'ρταπάνος
D.H.

Βασιλεύει Ξέρξης ο υἱὸς αὐτοῦ, καὶ Ἀρταπόμος ὁ
Ἀρτασίω παῖς ἦν διωλὸς πατρὸς αὐτοῦ, ὡς ὁ
πατὴρ πατρὸς αὐτοῦ πατεῖ, καὶ Μαρδόνιος ὁ παλαῖος.

A'ρτασίω
N.τακάς

A'μυστρίν
& A'μυστρίν

ἡμαρρένων ἢ μέγιστον ἠδυνάτω Νάτακας, γαμει
ἢ Ξέρξης Ὀνόφα θυγατέρα Ἀμιστρίν, καὶ ἦν
αὐτῷ παῖς Δαρειῶς καὶ ἑτεροῦ μὲν δύο ἔτη, Ἰσα-
κῆς, καὶ ἐπὶ Ἀρταξέρξης καὶ θυγατέρες δύο, ὧν ἡ μὲν,
Ἀμυτίς, καὶ τὴν ὀνομασίαν τῆς μάμμης ἢ ἢ, Ρόδου-
γυνή. Ὁ δὲ δὴ Ξέρξης στρατὸν ἔπει ἐπὶ τῶν Ἑλ-

Καρχιδ.
D.H.

λίνας, ὅτι τε Ἰαλιεῖς καὶ Χαλκηδόνιοι λῦσαν τὸ γέφυρον (ὡς
ἦδη εἴρηται) ἐπειρᾶθησαν καὶ ὅτι τὸ βωμόν ὃν ἔστησε
Δαρειῶς, καὶ γαίλων, καὶ ὅτι Δάτιν Ἀθηνῶσι ἀνείλυν, καὶ
ὅσοι τὸν νεκρὸν ἔδωσαν, πρὸς τὸν ἦεν Βαβυλωνίαν
ἀφίκετο, καὶ ἰδεῖν ἐπεθύμησε Βελιτάρᾳ τῶν Ἰσθμίων, καὶ
εἶδε Διὰ Μαρδόνιον καὶ τὸ πύελον ἐλαίᾳ ὅσα ἴσχυ-
σεν, ὡς περὶ ἐγγύρατοιο, πληρῶσαι. Ἐξελθὼν
Ξέρξης εἰς Ἐκβατόρα, καὶ ἀπέλλεται αὐτῷ ἀπό-
στασις Βαβυλωνίων, καὶ Ζωπύρου τῶν στρατηγῶν αὐ-

2. D. H.

τῶν ἰσθμίων ἀνείλετο. Ἔτις τῶν ἀπὸ τῶν φη-
σὶ Κτησίας, ἔστω ὡς Ἡρόδοτος ἀπὸ τῶν Ζωπύρου
ἐκείνος λέγει, πλὴν ὅτι ἡμίονος αὐτῷ ἔτεκεν. ἐπεὶ
τὰ γε ἄλλα Μεγαβύζου εἰς λέγει Διὰ τῶν ἀπὸ
αὐτοῦ, ὅς τινος γαμβροῦς ἐπὶ τῆς θυγατρὸς Ἀμυτί, τῶ
Ξέρξης.

3. D. H.

Ἔτις μὲν ἠλὼ Διὰ τῶν Μεγαβύζου Βα-
βυλωνίων, δίδωσι ἢ αὐτῷ Ξέρξης ἄλλα τε πολλὰ, καὶ
μύλιον χρυσίου, ἔξ ἑλκίου τῶν ἀλφειῶν ὀμιμώτατον
τῶν βασιλικῶν δώρων τῶν Πέρσας ἔστι. Ξέρ-
ξης ἢ σωμαγείρας ἢ στρατιᾶν Περσικῶν, ἀνδρῶν τῶν
ἀρμάτων, ὄγδοήκοντα μυριάδας, καὶ τεττακίς χιλί-
ας, ἠλθων ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος, ζυγίς τινος Ἀβυδόν.

4. D. H.

Δημάρατος ἢ ὁ Λακεδαιμόνιος πρὸς ἡμᾶς ἦδη
πρὸς τὸν, ἔστω αὐτῷ ἐν τῆς Διὰ βάσει, ἔστω πύργου
ἢ εἰς Λακεδαιμόνα ἐφόδον Ξέρξης ἢ πρὸς ἀλλοί
ἐν Θερμοπύλαις Λεωνίδα τῶν στρατηγῶν τῶν Λα-
κεδαιμονίων, δι' Ἀρταπόμου, ἔχοντος μυρίους. καὶ
κατεκόπη ὁ Περσικὸν πλῆθος, τῶν Λακεδαιμονί-
ων δύο ἢ τριῶν ἀναιρεθέντων. εἶτα πρὸς ἀλλοί κε-
λεύει μὲν δι' ἑλκίου ἢ ἢ κακίων. εἶτα
μαστρυῶν ἢ ἢ τῶν πολεμίων καὶ μαστρυῶν, ἔ-

Régnat Xerxes filius eius, apud quē xx
Artapanus Artasyrae filius maximam
obtinēt auctoritatem, quemadmodum
eius pater apud patrem regis obtinue-
rat, itemque Mardonius antiquus. Ex
eunuchis autem plurimum apud eum
poterat Natacas. Xerxes uxore ducit
Onophæ filiam Amistrin, ex qua filium
fufcipit Dariam:& post biennium, al-
terum, Hyftaspem nomine: & præterea
Artoxerxem: duasque filias, quarum
vna, Amytis, nomine auia, vocatur: al-
tera, Rhodogune. Xerxes aduersus
Græcos expeditionem suscepit, quod
Chalcedonenses pontem soluere cona-
ti essent, (quemadmodum iam dictum
est) & aram à Dario erectam diruissent:
quodque Datin Athenienses interfe-
cissent, neque cadaver eius dare vo-
luissent. Primum igitur Babylonem
profectus est: & Belitanæ videre sepul-
crum exoptavit: viditque opera Mar-
donii adiutus:& vnam olei non potuit,
quemadmodum scriptum erat, implere.
Inde Ecbatana profecto, defecisse Ba-
bylonios, & Zopyrum suum ducem in-
terfecisse, nunciatur. In hunc modum de
his loquitur Ctesias, non quemadmodum
Herodotus. nam quæcumque hic de Zo-
pyro, (nisi quod mula ipsi peperit) ille à
Megabyzo facta scribit, qui Xerxis gener-
erat, quum filiam eius Amytin uxorem
duxisset. Ita Babylon capta est per Me-
gabyzum: cui Xerxes, præter alia
multa, molam auream sex talenta pen-
dentem donauit, quod apud Persas om-
nium regionum munerum est præ-
tiosissimum. Xerxes autem, Persico
exercitu coacto, qui ex millibus octin-
gentis constabat, præter currus, instru-
tis etiam mille triremibus, in Græ-
ciam profectus est: Abydumque pon-
te iunxit. Ad eum Demaratus Lacedæ-
monius tum primum accessit, & cum
illo traiecit, eumque ab inuadenda
Lacedæmone prohibuit. Xerxes por-
ro per Artapanum quindecim millia
ducentem, apud Thermopylas cum
Leonida Lacedæmoniorum duce præ-

lium iniit, in quo magna Persarum caesa est multitudo, ex Lacedæmoniis tantummo-
do duobus aut tribus interfectis. Postea viginti millia in aciem educi iubet: qui & ipsi su-
perantur. Quum autem verberibus etiam caesi vt actiores ad pugnam redderentur, nihilo-

1 ille priscus. e παλαιῆ, quem Maiorem etiam dixeris. 2 Xerxem & Amistrin Scaliger Assuerum & Estherem interpretatur, quod Nic. Serarius confutat. 3 Artaxerx. 4 Rhodogunes cuiusd. Persica imaginem habes apud Philostratum lib. 2. Icon. 5. 5 Aelian. lib. 13. περὶ τῶν βασιλέων cap. 3. legend. 6 sex talentorum pondo. 7 cum Abydum ponte iunxisset, in Gr. copias duxit. 8 & ne Lacedæmonia rex inuaderet, impediuit. 9 decem mil.

minus

xxxii Deficit etiam Aegyptus, Inaro Lydio & altero Aegypto defectionis autoribus: omniaque ad bellum pertinentia parantur. Athenienses quoque Inaro petenti quadraginta naues mittunt: & ipsemet Artaxerxes exercitum educere cogitat: sed, non ita consulentibus amicis, mittit Achamenidem fratrem cum quadringentis millibus peditum, & octoginta nauibus. Confligit Inarus cum Achamenide, Aegyptiique vincunt, atq; Achamenides quum ab Inaro vulnus accepisset, moritur, eiusque cadaver ad Artaxerxem mittitur. Idem Inarus mari victor euadit, Charitimide magnum inde nomen consequuto, qui quadraginta nauium Athenis missarum nauarchus erat. Ex quinquaginta Persarum nauibus, viginti cum ipsis hominibus captæ, triginta profligatæ fuerunt.

xxxiii Deinde aduersus Inarum mittitur Megabyzus, præter exercitum qui reliquus fuerat, alium ducens, qui ex ducentis hominum millibus constabat, nauibus autem trecentis, quibus Oriscus præerat. adeo ut præter naues reliqua multitudo quingentorum hominum millium esset. nam quum cecidit Achamenides, centum hominum millia ex quadringentis quæ duxerat millibus, vna cæsa fuerunt. Pugnatur acriter, & vtrique multi, sed plures ex Aegyptiis, cadunt. Tandem Megabyzus Inarum in femore vulnerat, fugatque: & fortiter pugnantes Persæ victores euadunt. Inarus vero fugiens Byblum proficiscitur, (hec est munita vrbs in Aegypto) & cum eo Græci quicumque in prælio & cum Charitimide cæsi non fuerant. Aegyptus præter Byblum partes Megabyzi sequitur: & quoniam Byblus expugnari non posse videbatur, Megabyzus cum Inaro & Græcis, quorum erant sex millia & amplius, fide data paciscitur, nullâ eos à rege iniuriam accepturos, & Græcos domum quum liberet reuersuros.

xxxiv Quum igitur Sartamen Aegypti præfectum constituisset, vna cum Inaro & Græcis ad Artaxerxem proficiscitur: cumque inuenit iratum Inaro vehementer, quoniam is fratrem Achamenidem interfecerat. Megabyzus omnia quæ gesta fuerant narrat, & quomodo fide Inaro Græcisq; data Byblum cepit: atq; pœnam illorum pertinaciter deprecatus, efficitur voti compos. tandemque

Αφίσταται Αἴγυπτος, Ἰνάρῳ Λυδῷ ἀνδρὸς καὶ ἐτεροῦ Αἰγυπτίου ἢ ἀποστασιν μελετήσαντος. καὶ οὐτρέπιζεται ἅπασιν πόλεμον. πέμπουσι καὶ Ἀθῆνῶν, ἀπὸ ἑκατὸν ναῦς, τεσσαράκοντα νῆας. καὶ μελετᾷ αὐτὸς Ἀρτοξέρξης ἐκστρατεύσαι. καὶ τῶν φίλων οὐ συμβουλεύοντων, πέμπει Ἀχαιμνίδην ἀδελφόν, τεσσαράκοντα μὲν μυριάδας ἐπαγέρηρον στρατόμα πεζικόν, νῆας δὲ πέντε. συμβάλλει πόλεμον Ἰνάρῳ πρὸς Ἀχαιμνίδην καὶ νικᾷσιν Αἰγυπτίοι, καὶ βάλλεται Ἀχαιμνίδης ὑπὸ Ἰνάρου, καὶ θνήσκει καὶ ἀποπέμπεται ὁ νεκρὸς αὐτῷ εἰς Ἀρτοξέρξην. ἐνίκησεν Ἰνάρῳ καὶ τῆς θαλάσσης, Ἰαριμίδου βύδου κληθέντος, ὃς τῶν δὲ Ἀθῆνῶν τεσσαράκοντα νηῶν ἐξρημάλιζε ναύδρακας καὶ ἵππεσὼν νῆες, αἰμὲν εἴκοσιν αὐτῷ ἀνδράσιν ἐλήφθησαν, αἱ δὲ λείπεσθαι. εἶτα πέμπεται κατὰ Ἰνάρῳ Μεγάβυζος, ἐπαγέρηρος ἄλλο στρατόμα πρὸς τὸν Ἰνάρῳ πρὸς ἑκατὸν μυριάδας εἴκοσι, καὶ νῆας τρεῖς ἑκατὸν αὐτῷ αὐτῷ ὅτι ἄλλο πλήθος, ἵππεσὼν. Ἀχαιμνίδης γὰρ ὅτε ἐπέσει, ἵππεσὼν αὐτῷ, δὲ ὡς ἠγάγετο, σὺν διεφθάρησαν. ἦν δὲ μάχη κεραιαία, καὶ πίπτοισιν ἀμφοτέρωθεν πολλοί, πλείους δὲ Αἰγυπτίοι. καὶ βάλλεται Μεγάβυζος εἰς Ἰνάρῳ μὲν Ἰνάρῳ, καὶ τρέπεται καὶ νικᾷσιν Πέρσῳ κατακράσας φθῆσθαι πρὸς τὸν Βύβλον Ἰνάρῳ, (πόλις ἰσχυρὰ ἐν Αἰγυπτίῳ αὐτῷ) καὶ τῶν Ἑλλήνων ἢ μετὰ αὐτῷ, ὅσοι μὴ ἐν τῇ μάχῃ καὶ κατὰ Ἰαριμίδου ἀπέθανον. Περιχωρεῖ δὲ Αἴγυπτος πρὸς Βύβλου πρὸς Μεγάβυζον. ἐπεὶ δὲ ἐκείνη ἀνάλωτος ἐδόκει, ἀπέδεται πρὸς Ἰνάρῳ καὶ τῶν Ἑλλήνων ἑξακισχίλιους ὄντας, καὶ ἐπὶ πρὸς ὁ Μεγάβυζος, ἐφ' ᾧ μηδὲν κακὸν πρὸς βασιλέως λαβεῖν, καὶ τῶν Ἑλλήνων, ὅτε βούλοιντο, πρὸς αὐτοὺς ἐπανελθεῖν. κατῆσθαι δὲ τῆς Αἰγυπτίου σατραπείῳ Σαρταμῶν, καὶ λαβῶν Ἰνάρῳ καὶ τῶν Ἑλλήνων, πρὸς γίνεται πρὸς Ἰνάρῳ καὶ διεπίσκει λίαν καὶ Ἰνάρῳ τεθυμωμένον, ὅτι ἀδελφόν Ἀχαιμνίδην ἀπεκτονῶς εἶη. διηγείται ἅπαντα πάντα Μεγάβυζος, καὶ ὡς πίσει δούξιν Ἰνάρῳ καὶ τῶν Ἑλλήνων, Βύβλον εἰληφῆ. καὶ ἔλαττειται λιπαρῶς βασιλέα πρὸς τῆς αὐτῷ σωτηρίας καὶ λαμβάνει. αὐτῷ. D. H.

1 alt. Eg. quodam. 2 periere. 3 viribus Persæ fortiores facti vincunt. 4 se recepit. 5 Sartaman.

¶ Ἰ. Ἰαριμίδου. Μακ. Μαργ.

Matacas
llaturus
is con-
tus est.
profici-
rem A-
quema-
erit infi-
patre a-
pudici-
Arta-
rem au-
re eunu-
apud cum
do confi-
, & Ar-
altero filo
m esse: ad-
apano do-
ti clamore
amen ca-
rtapani o-
m Attapa-
sillum lu-
ob fulpe-
mazore
fidemque
nant. Sed
lita, Atta-
es erat af-
quæcun-
perpetra-
ures quo-
i consci-
e mortis,
m tonē-
mortem,
& Persa-
qua ca-
iter Me-
afum Ar-
hodogune
ngenti lu-
eo vix tan-
cis Coi o-
iligentiam,
Defiscunt
e item præ-
Marte pu-
niffa iterum
Bactriano-
xes, & in e-
a concedit.

Deficit

γραφία D.H. ἔλαγεται τέλος τῆν ἑραπιάως Ἰναρος καὶ Ὁ Ἐλ-
 λῆνες ὁδὸν κακὸν πείσονται. Ἀμυτις δὲ ἕσφ
 συμπίσαι Ἡ. D.H. τῆ παίδος Ἀχαμενίδου δεινὰ ἐποιεῖτο, εἰ μὴ ἡ-
 μερήσαιτο Ἰναρον καὶ ὁδὸν Ἐλλῆνας· καὶ ἀτείται
 βασιλεῖα, ὅ ἵσθη ἑπίδωσαν· εἶτα Με-
 γάβυζον, ὁ δὲ ἀποπέμπεται. εἶτα, ἐπὶ διώχλῃ
 ὄφον, κατεργάσατο· καὶ πέντε πῆλθόντων ἐ-
 τῆν, λαμβάνει Ὁ Ἰναρον πῶρα βασιλέως καὶ ὁδὸν
 Ἐλλῆνας, καὶ ἀνεστύρωσε μὲρ ὅπτι τρισὶ σαυ-
 ροῖς· πενήτηκοντα δὲ Ἐλλῆνων, ὅσοις λαβεῖν ἴαυ- I O
 σε, τούτων ἔτεμε τὰς κεφαλὰς. Καὶ ἐλυπήθη
 λυτῶν σφοδρὰν Μεγάβυζος, καὶ ἐπέστησε καὶ ἡ-
 τήσατο ὅπτι Συρίαν τὴν αὐτῆν χώραν ἀπέναι. ἐν-
 ταῦτα λαβὴ καὶ ὁδὸν ἄλλοις τῆν Ἐλλῆνων πῶρα
 ἐπέμπε, καὶ ἀπέηει καὶ ἀπέστη βασιλέως, καὶ ἀ-
 δεύζει μεγάλῃ δυνάμει, ἀγχι πεντηκίδεκα μυ-
 ριάδων, χωρὶς τῆν ἰσπῶων καὶ τῆν πεζῶν. καὶ
 ὄφει D. H. & sic
 H. & sic
 semper
 post sine
 6. πέμπεται Ὀύσιεις κατ' αὐτῆ σὺν εἴκοσι μυριά-
 σι. καὶ σὺν ἀπέται πόλεμος, καὶ βαλλοῖσιν ἀλλή-
 λους Μεγάβυζος καὶ Ὀύσιεις· ὁ μὲρ, ἀκονίω, καὶ 2 O
 τυγχάνει Μεγάβυζου εἰς Ὁ μῆρον, καὶ πτερώσκει
 ἀγχι δακτύλων δύο· ὁ δὲ ὡσαύτως ἀκονίω Ὁ
 τῆ Ὀύσιεις μῆρον. εἶτα βάλλει εἰς Ὁ ὦμον κα-
 κείνος πῆσθαι ἐκ τῆ ἵππου. καὶ πτερώσκει Με-
 γάβυζος πτερώσκει ἀναλαβεῖν καὶ πτερώσκει.
 ἐπιπῶν δὲ πολλοὶ τῆν Περσῶν· καὶ ἐμάχητο ἀν-
 δρείως Ὁ τῆ Μεγάβυζου παῖδες Ζώωνες καὶ
 Ἄρτυφιος· καὶ νίκη γίνεται Μεγάβυζῷ κερ-
 τὰ. πτεροποιεῖται Ὀύσιειν ὅπτι μελῶς, καὶ ἀπο-
 πέμπει τῆσιν ἀγχισάμνον πῶρα Ἀρτοξέρξην. 3 O
 Μενόστους D.H. Πέμπεται δὲ κατ' αὐτῆ ἑτέρα στρατιά, καὶ ἡ Με-
 νοσάνης ὁ τῆ Ἀρταρίου παῖς. ὁ δὲ Ἀρταρίος,
 σατραπῆς μὲρ Ἰν Βαβυλωνίῳ, Ἀρτοξέρξου δὲ ἀ-
 δελφός. καὶ συμβάλλοισιν ἀλλήλοισι, καὶ φθύγει
 ἡ Περσικὴ στρατιά. καὶ 4 Μενόστους βαλλεται
 εἰς Ὁ ὦμον ἕσφ Μεγάβυζου· εἶτα εἰς τὴν κε-
 φαλίῳ τὸ ξύβεται οὐ καίειν. φθύγει δὲ ὄμφος αὐ-
 τὸς καὶ Ὁ μετ' αὐτῆ, καὶ νίκη λαμβάνεται
 Μεγάβυζῷ. Ἀρταρίος δὲ πέμπει πῶρα Με-
 γάβυζον, καὶ πτεροποιεῖται ἀπέσαι βασιλεῖ. ὁ δὲ 4 O
 D.H. δηλοῖ ἀπέσαι μὲρ βούλεσθαι καὶ ἄσιν, ὅ μὲρ
 πῶρα ἀγχιεσθαι πῶρα βασιλεῖα, ἀλλ' ἐφ' Ὁ μὲρ εἰν
 D.H. ἐν τῆ ἑαυτῆ. ἀπαγέλλεται ταῦτα βασιλεῖ. καὶ
 συμβου-

ad exercitum defertur, Inarum & Gra-
 cos nihil detrimenti passuros. Verum XXXV
 enimvero Amytis vicem interempti
 filij Achæmenidis dolens, grauter cō-
 querebatur quod Inarus & Græci pœ-
 nas sibi non darent. atque adeo illos à
 rege exposcit: sed is tradere recusat.
 Deinde Megabyzum ab eo exposcens,
 repulsam itidem patitur. Tandem ta-
 men illa quum instando molesta esset,
 impetrauit: & quinque post annis, ina-
 rum pariter & Græcos à rege accepit.
 Atque hunc quidem tribus crucibus
 suffixit, Græcis autem quinquaginta
 (nam plures capere non potuerat) capi-
 ta amputavit. At Megabyzus magno
 dolore & luctu affectus est, petiitque
 sibi in Syriam regionem suam proficisci
 liceret. Huc etiam clam præmisit Græ-
 cos alios, & profectus est, atque à rege
 desciuit: maximasque copias coegit,
 quæ, præter equites, ex centū & quin-
 quaginta millibus constabant. Aduer-
 sus eum Viris mittitur cum ducentis
 millibus: pugna confertur, seque mu-
 tuo vulnerant Megabyzus & Viris.
 hic quidem iaculo Megabyzum in fe-
 more percussit, & vulnus duos digitos
 altum infligit: ille vero similiter iaculo
 Virin in femore deinde & in humero
 vulneravit. vnde Virin ex equo cadere
 contigit. sed eum circumstans Mega-
 byzus attolli & feruari iubet. Multi autē
 Perfarum ceciderunt, Zopyro Artiphio-
 que Megabyzi filijs fortiter pugnantibus.
 itaq; tandem viribus longe superior
 euadit Megabyzus, & victoria potitus,
 magnā Viris curam gerit, eumq; ad
 Artoxerxem mittit id petentem. Rur-
 sus autem exercitus aduersus eum mitti-
 tur, & Menostanes Artatij filius. (Ar-
 tarius autem erat satrapa Babylonis, &
 Artoxerxis frater) cōfligunt inter se: sed
 Perfarum fugatur exercitus, & Meno-
 stanes in humero à Megabyzo percuti-
 tur: præterea in capite sagitta, sed non
 lethali vulnere, feritur, vna tamen cum
 omnibus suis fugam capit, & Megaby-
 zus splendida potitur victoria. Artarius
 Megabyzum per legatos monet vt cum
 rege pacifcatur. Ille se pacifci qui-
 dem cum rege, non tamen ad eum pro-
 ficifci, sed in sua regione manere vel-
 le indicat. Hæc regi nunciantur, cui

1 F. Amistris, illa Onopha filia, Artaxerxa mater. 2 indignam rem fore arbitratur, nisi cum Græcis Inarus quoque sibi
 pœnas daret. 3 Ita Plus. in Artioxerxe refert Mesabata corpus transfuersum tribus fuisse suffixum crucibus. 4 suffixit: de Græ-
 cis vero l (tot enim capere potuit) capita curauit amputari. 5 ad cent. & qu. millia seorsum equitum editumque. 6. 7. O-
 firis. 8 Osir. 9 complexus Megabyzus, sublatum feruari iussit. 10 Artiphyo. 11 Osir. 12 ipsum repetentem.
 13. 14. Menostates. 15 Pro ἐπίδωσαν reponendum puto ἐπίδωσαν. H.S. 2 ἀνταρξος M. Marg. 3 A. S. sic legit. ἐπὶ γ'
 σωρείε πενήκοντα· ἢ δὲ Ἐλλῆνων, ὅσους. D.H. 4 Lego μῆρας αὐτῆ. aut, vt hic, ita etiam ante, versus ab hinc quarto Μενόστους, nam duplex
 est scriptura. H. S.

Artoxares Paphlagon eunuchus & Amistris studiose consilium dant ut paciscatur. Itaque ipse Artarius & Amytis vxor, & Artoxares, iam viginti annos natus, & Petifas Vfiris filius & Spitamae pater, mittuntur. Multis igitur sermonibus & iuramentis ad fidem faciendam adhibitis, vix tamen Megabyzo ut ad regem proficiscatur persuadent. Cui tandem reuerto rex per nuncios veniam se illi eorum quae admisset, dare significauit. Sed quum egresso ad venationem rege & eum adorto leone, Megabyzus beluam hanc in pedes se erigentem iaculo percutiens interfecisset, succensens ei rex quod eam percussisset antequam ipse eam vlllo ictu attigisset, caput abscindi imperauit. Sed Amistris & Amytis aliorumque precibus remissa ei mortis poena, ad urbem quandam nomine Cyrtae circa mare rubrum relegatur. Artoxares quoque eunuchus in Armeniam relegatur, quod saepe pro Megabyzo liberius apud regem loquutus esset. Sed Megabyzus, quum in exilio quinque annos esset commoratus, aufugit, se pisagan esse simulando: (pisagas autem a Persis dicitur leprosus, ad quem nemini accedere licet) & ad Amytin domumque proficiscitur, & vix agnitus, per Amistrin & Amytin cum rege reconciliatur: qui eum, quemadmodum antea, suae mensae participem facit. & quum sex & septuaginta vixisset annos, mortuus est: propter quod magno rex est mœrore affectus. Mortuo Megabyzo Amytis cum multis consuetudinem habebat, & ante hanc similiter mater Amistris: Apollonides vero Cous medicus, quum Amytis leuiter aegrotaret, & ipse eius amore captus esset, fore dixit ut ea in pristinam valetudinem restitueretur si cum viris rem haberet. vuluae enim esse morbum. Sed quum hac arte voti compos factus cum ea concumberet, illa autem tabe laborare cepisset, a concubitu abstinuit. Tandem igitur illa morti vicina, matri in mœdatis dedit ut Apollonidem vlcisceretur. Hæc ipsi regi Artoxerxi rem totam exposuit, & quomodo cum illa concumbere solitus, non prius defuisset quam ei illius mali autor fuisset: & quomodo supplicium de Apollonide sumi illa sibi mandasset. Ille matri quicquid ipsi visum fuerit agendi potestatem facit. Hæc, quum vinctum Apollonidem bimestri spatio cruciatibus affecisset, viuum postea defodit, quo nimirum tempore

συμβουλεύουσιν " Αρτοξάρης τε ο Πάφλαγων " ^{Αρτοξάρης [δύο] χροί: D.H.}
 " Δυνούχος, ἀπὸ καὶ ἡ Ἀμιστρίσ, ἀποὺ δὴ ἀπεισοῦ, ^{σ' ἀρ. D.H.}
 πέμπεται οὖν Ἀρτάριος τε ἀδελφὸς καὶ Ἀμυτίσ ἡ γυνὴ, ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 καὶ Ἀρτοξάρης, ἐτὶ ἡδὴ ὢν εἴκοσι, καὶ Γετίσας ὁ " Οὐ- ^{δ' ἄρ. D.H.}
 σείριος καὶ Σπιταμᾶ πατήρ. πολλοῖς οὖν " λόγους καὶ ὀρ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 κήσιν ἀληθευοῦσάντες Μεγάβυζον, μόλις ὁμῶς ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 πείθοισι πρὸς βασιλέα πείθειν ἠθέλησαν. καὶ βασιλὸς ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 τέλος ἐπέμπε πείθειν ἠθέλησαν. ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 " ἡμῶν τμηθῶν. Ἐξέρχεται βασιλὸς ὅτι φησὶν, ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 10 καὶ λέων ἐπέρχεται αὐτῷ μετεώρου ἢ φερομένου τῆς φη- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 εῖου, βάλλει ἀκοντίῳ Μεγάβυζος, καὶ αἰαρεῖ καὶ ὀρ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 γίζεται Ἀρτοξέρξης ὅτι φησὶν ἢ αὐτὸς τύχη, Μεγάβυ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 ζος ἔβαλε καὶ πρὸς τὰ στήθεα τὴν κεφαλὴν ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 20 Μεγάβυζον ἀποτμηθῶν. " Ἀμιστριος ἢ καὶ Ἀμυτίσ καὶ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 τῶν ἀμῶν τῆς πόλεως, τῆς μὲν θανάτῳ ῥύεται, ἀνά- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 παστος ἢ γίνετο εἰς τὴν ἔρηθραν, ἐν ἧν πόλει ὀνόματι ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 Κύρται. ἔξοριζεται ἢ καὶ Ἀρτοξάρης ὁ δυνούχος ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 εἰς Ἀρμυρίδην, ὅτι πολλὰ κίς ὑπὸ Μεγάβυζος βα- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 σιλεῖ ἐπαρρησίασας. Οὗ ἢ Μεγάβυζος πέντε ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 30 ἀγαθῶν " ἐν τῇ ἔξορίᾳ ἔτη, ἀποδιδράσκει, ὑ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 ποκρίθεις " τὴν πύσαν. (πισάγας ἢ λέγεται πύσα ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 Πέρσας ὁ λεωπρὸς, καὶ ἐστὶ πᾶσιν ἀπερσοίτος.) ἀπο- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 δραὲς οὖν πύσαν ἔρχεται πρὸς Ἀμυτίν καὶ οἶκον, καὶ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 μόλις ἐπιγνώσκει " καὶ δὲ Ἀμιστριος καὶ δὲ Ἀμυ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 τίος καταλάσσει ὁ βασιλὸς, καὶ ποιεῖ αὐτὸν, ὡς ὁ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 πρὸς αὐτὸν, ὁμοειπεζον. Ζήσας ἢ ἔξ καὶ ἐβδμήκοντα ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 ἔτη, ἀπέθανε καὶ κάρτα ἠρθε ἀπὸ βασιλὸς. Τε- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 λυθῆσαντος ἢ Μεγάβυζου, κάρτα ἡ Ἀμυτίσ ἀν- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 δρασὶν ὀμιλοῦσα καὶ πρὸς αὐτὴν, καὶ ἡ μήτηρ " Ἀ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 40 μιστρίσ ὁμοίως. ὅ ἢ Ἀπολλωνίδης ὁ ἰατρός ὁ Κάσος, ἐ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 πεί ἀθενάσας εἶχεν Ἀμυτίσ, εἶ καὶ βληθρῶς καὶ ὄσθ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 ἰατρῶς, ὁ κείνος ἢ ἠράσθη αὐτῆ, ἔφη εἰς τὴν ὑγίαν αὐ- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 τῆ ἐπέμπε ἢ εἰς αὐτὴν ὀμιλήσῃ. τὴν ὑγίαν εἶ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 ὁ νόσημα, ἐπεὶ ἢ αὐτῆ ἔξεχθῆτο ὅ ἢ τὴν ἰδέσθαι, καὶ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 ἀμίλει αὐτῆ, ἢ ἢ ἀνδραποδιστῆς ἐμῶν, ἀπέσῃ τῆς ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 σιωοσίας. τελευτῶσα δὲ οὖν ἐπήγειλε τῆ μη- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 τει, ἀμύασθαι Ἀπολλωνίδην. ἢ δὲ ἀπήγειλε ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 λεπύτα Ἀρτοξέρξη τῆ βασιλεῖ, ὅπως τε ἀμί- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 λει, καὶ ὅπως ἀπέσῃ ὑβείσας καὶ ὅπως ἢ θυγάτηρ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 40 ἐπήγειλεν Ἀπολλωνίδην ἀμύασθαι. ὁ κείνος ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 δὲ τῆ μητει ὅ παρὰ αὐτῆ πρὸς αὐτὴν ἐπι- ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 τρέπει. ἢ ἢ, λαβοῦσα ἔδθησε ἢ Ἀπολλωνίδην, δυοῖ ^{δ' ἄρ. καὶ λόγ. D.H.}
 μῆσι κολαζοῦσα. ἔπειτα ζῶντα κατέρυξεν, ὅτε καὶ

XXXIX

XL

XLI

1 Osirios filius Petifas, qui & Sp.p. 2 vran.
 2 Ἀμιστρίσ ἢ Ἀμιστρίσ ἢ Ἀμιστρίσ ἢ Ἀμιστρίσ

Αμυτίς ἀπέθανε. Ζώπυρος ὁ Μεγαβύζου καὶ Αμυτίος παῖς, ἐπεὶ αὐτῷ ὅτε πατὴρ καὶ ἡ μητὴρ ἐτελεύτησεν, ἀπέστη βασιλέως καὶ εἰς Ἀθῆνας ἀφίκετο, καὶ τὴν μητέρα εἰς αὐτοῦς διέργασίμην. εἰς Καῦνον ὅ ἅμα τοῖς ἐπορῶσι εἰσὲ πλοῦσε, καὶ ἐκέλθεισε παρὰ διδόναι τὴν πόλιν. Καῦνοι δὲ αὐτῷ μὲν πᾶσα διδόναι τὴν πόλιν ἐφασχον, Ἀθῆναίσι δὲ τοῖς σιωπεπομένοις, "ὄκέτι. εἰσὶν ἡ δὲ Ζώπυρος εἰς τὴν τειχῆς λίθην Ἀλκίδης Καῦνιος ἐμβάθει εἰς τὴν κεφαλῶν καὶ οὐτως Ζώπυρος ἀποθνήσκει. Ἀμιστρίσι δὲ ἡ μήμητις I O

ἐκ τῆς D. H. ὅτι D. H.

Γ D. H.

ex edit. D. H.

Καῦνιον ἀνεσφύρωσεν. ἀποθνήσκει δὲ ἡ Ἀμιστρίσι, κάρτα γὰρ ἡ μορμύνη καὶ Ἀρτοξέρξης ὁ ἀποθνήσκει, μὴ καὶ β' ἔτια βασιλεύσας. [τέλος τῆς ἰστορίας, ἀρχὴ δὲ τῆς 11.]

Ἀρτοξέρξου δὲ τελευτήσαντος, Ζέρξης ὁ υἱὸς βασιλεύει, ὃς μόνος τῷ γνήσιος ἐκ Δαμασπίας ἢ ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἧ καὶ Ζέρξης ἐτελεύτησεν, ἀπεβίω. Βαγράζος δὲ τὸ νεκρὸν τῆ πατρὸς καὶ τῆ μητρός ἀπήγαγε εἰς Πέρσας. ἐπὶ ταχὺ δὲ καὶ τὸ νότον υἱὸς ἔχεν ὁ Ἀρτοξέρξης, ὃς ἂν ὄντι καὶ Σεκωδανός, ὃ δὲ Ἀρτοξέρξης τῆ Βαβυλωνίας, καὶ Ὡχός, καὶ Ἀροίτης, ὃ ἐκ

ἡνωσθεῖς Μαρτύριος ὅτι D. H. ἑσπασίαι ὅτι D. H.

Κοσμάτιδης, καὶ αὐτὸν Βαβυλωνίας. ὃ δὲ Ὡχός ὑπερον καὶ βασιλεύει ἔτι ὅ παῖδες αὐτῶν, πρὸς τοῖς εἰρηνοῦσι, καὶ Βαγαπαῖος καὶ Παρύσατις, ὃς Ἀνδίας, καὶ αὐτὸν Βαβυλωνίας. αὐτὴ ἡ Παρύσατις Ἀρτοξέρξου καὶ Κύρου μητὴρ ἐγένετο. Ὡ δὲ Ὡχὸν ζῶν ὁ πατὴρ Ὑρακίων ἀπεβίω ἐποίησε, διδὼν αὐτῷ καὶ γυναικᾷ Παρύσατιν ὄνομα ἢ ἡ τῷ Ζέρξου μὲν θυγατὴρ, ἀδελφὴ δὲ οἰκεία. Ὡ δὲ Σεκωδανός πρὸς

ἡ δὲ D. H.

ποινισάμνος Ἰ Φαρνακίδην Ὡ θύνοδρον, ὃς τῷ μὲν Βαγράζου καὶ Μενόσῃ καὶ ἑτέροις ἡνῶν, μεθ' ὧν τος ἐν ἑορτῇ ἡνι τῶ Ζέρξου καὶ καθευδόντος ἐν τοῖς βασιλείοις, εἰσελθόντες ἀποκτείνουσι αὐτῶν, τεσσαρῶν ἡμερῶν καὶ πέμπτῃς ἡμέρας ἀφ' ἡμερῶν τῆς τῆ πατρὸς τελευτήσας. συνέβη οὖν ἀμφοτέρους ἅμα εἰς Πέρσας ἀποκομιθῆναι. αἱ γὰρ ἀρῶσαι τὴν ἀρμάμαξην ἡμίονοι, ὡς ἀνὰ μέρους καὶ τῶν τῶ παιδῶν νεκρῶν, ὅσα ἡτέρον πορνεύσασθαι. ὅτε δὲ κατέλαβε, σὺν πρὸς ἡμῖν ἀπέθανε.

9

Βασιλεύει δὲ Σεκωδανός, καὶ γίνεται ἀζαβαρίτης αὐτῷ Μενόσῃ. ἀπὼν δὲ Βαγράζος, καὶ ἔσπερας πρὸς Σεκωδανόν, ἐπεὶ παλαμὰ αὐτοῖς

11 Regno autem potitur Secundianus, qui Azabaritem & Menostanem eunuchos apud se habuit. At Bagorazo ad Secundianum reuerso, Secundianus iampridem cum

1 C. ergo, ipse nauibus cum asseclis delatus &c. 2 X. [postea] vita decessit. 3 Secyndianus 4 ille ex muliere quadam Martidene nomine, 5 Ochus autem hic post etiam regno potitur. Porro prater iam dictos ipsius æque liberi fuere, Bagap. 6 ipsiusque Ochi f. 7 Secynd. 8 (qui Bag. & Men. & q. a. auctoritate inferior erat) 9 Supra Menostates. 10 quæ enim antea mulæ currum [cum Artaxerxa cadauere] protrahunt, tanquam filii quoque cadauer expectarent, progredi noluerant, eadem postquam ista contigerunt, magna cum alacritate sunt iter ingressæ. 11 Ita regno potitus Secynd. Menostanem sibi creat azabaritem:

§ 1 Μακ. Μαργ. φωνηαίαν

Amytis diem suum obiit. Sed Zopyrus, Megabyzi & Amytis filius, vbi iam patrem & matrem amisit, à rege desciuit, atque Athenas profectus est, propterea quod Athenienses mater eius beneficiis affecerat. 1 Caunum vna cum illis nauigauit, & Caunios ciuitatem tradere iussit: at illi urbem ipsi quidem tradituros se respondebant, Atheniensibus vero qui eum sequebantur, nequaquam. In Zopyri igitur murum subeuntis caput saxum iccit Alcides Caunius, ex quo ita Zopyrus mortem obit. Amistris vero auia Caunium illū cruci affixit. Postea autē & ipsa moritur, iam ætate valde confecta. Artoxerxis item obit, quum duos & quadraginta regnasset annos. [Atque hic finis septimi-decimi historiae libri, inchoaturque octauum-decimus.]

XLII

Artoxerxe mortuo regnat Xerxes eius filius, qui solus erat legitimus ex Damsapia susceptus, quæ eodem ipso die quo Xerxes mortuus est, è vita discessit: Bagorazus vero cadauer patris & matris in Persiam tulit. Fuerunt autem Artoxerxi septemdecim filii spurii, in quibus fuit 3 Secundianus ex Alogune Babylonia susceptus, & Ochus, & Arsites, 4 ex Cosmartidene, quæ etiam erat Babylonia. 5 Ochus autem postea regnat, & prater hos liberi eius. Fuerunt ex his, & Bagapæus & Parysatis, ex Andia, quæ etiam erat Babylonia. Hæc Parysatis, Artoxerxis & Cyri mater fuit. & Ochus pater viuens Hyrcaniorum præfectum constituerat, eique in uxorem dederat mulierem quæ Parysatis appellabatur, Xerxis filiam, 6 & regis sororem. 7 Secundianus autem, postquam sibi Pharnacyam eunuchum conciliauit, (8 qui secundum à Bagorazo, & 9 Menostane, & quibusdam aliis locum tenebat) quum Xerxes in quodam festo ebrius esset atque in regia sua dormiret, ingressi eum interficiunt, die à patris morte quinto & quadragesimo. Euenit ergo ut amborum simul ad Persas corpora ferrentur. 10 nam mulæ quæ currum trahebant, tanquam filii cadauer expectantes, iter facere nolebant: sed posteaquam aduenit, magna cum alacritate iter fecerunt.

XLIV

11 Regno autem potitur Secundianus, qui Azabaritem & Menostanem eunuchos apud se habuit. At Bagorazo ad Secundianum reuerso, Secundianus iampridem cum

XLV

eo similitatem exercens, eum crimina-
tus quod absque eius consilio cadaver
patris ibi reliquisset, lapidibus obrui im-
peravit. Quod factum ægerrime exerci-
tus tulit: qui quamvis ab eo muneribus
donaretur, cum nihilominus ob Bago-
razi & fratris Xerxis cædem odio pro-
sequebatur. Postea autem Ochus à Se-
cundiano accersitus, venturum se pro-
mittit: sed minime venit: & hoc ab eo
sæpius fit. tandem Ochus multo se mu-
nit exercitu, & regnum occupaturus
operatur. Arbarius equitum Secundiani
præfectus ab eo ad Ochum deficit: deinde
Arxanes Ægypti satrapa: quinetiam
Artoxares ex Armenia venit ad Ochum:
& ipsi citarin inuito imposuerunt.

XLVI

Regnat Ochus, & nomine mutato
Darius appellatur, qui dolis iuramen-
tisque, monitu Parysatidis, Secunda-
num tentat. at Menostanes Secunda-
num diligenter hortabatur ne crederet
eius iuramentis, neque cum fallacibus
hominibus pacisceretur: sed nihilomi-
nus Secundianus persuadetur & capi-
tur, & in cineres coniectus moritur,
quum vi. menses & dies xx regnavisset.

XLVII

Regnat igitur solus Ochus, qui etiam
Darius nominabatur: apud eum au-
tem autoritate valebant tres eunuchi,
primum quidem locum Artoxare, se-
cundum Artibarxane, tertium Athoo
tenente. Vxorem autem potissimum in
consilium adhibebat, ex qua, antequam
regnum adipisceretur, duos susceperat
liberos, Amistrin feminam, & Arfacan
marem, qui postea mutato nomine di-
ctus est Artoxerxes. Ex eadem autem
etiam regnante alterum suscepit ma-
rem, & ei nomen Cyri à sole est impo-
situm: deinde Artoften: aliosque deinceps
vsque ad tredecim. atque ista histo-
ricus ex illa ipsa Parysatide se audisse tra-
dit. Sed reliqui filii celeriter à vita mi-
grauerunt: superfueruntque illi quorum
fecimus mentionem, & quartus filius,
qui Oxendras est appellatus. Desciscunt
à rege, Arsites frater eius germanus,
ex eadem matre eodemque patre geni-
tus: & Artyphius Megabyzi filius. In
eos mittitur Artasyras, & Artyphium
bello inuadit: atque in duabus pugnis
Artasyras vincitur: deinde rursus con-
gressus Artyphium superat, & eos qui cum illo erant
Græcos muneribus ad se allicit, ad-
eo ut ille cum tribus tantummodo Milesiis relictus fuerit.
tandem quum iusurandum
fidemque ab Artasyra accepisset, quoniam Arsites non comparebat, regi se deditit.

XLVIII

XLIX

ἐχθρὰ ὑπετόφευ, ὡς δὴ τὴν αὐτὴν ἑαυτῷ γνά-
μης, τὸ πατρὸς λιπὼν ἄνεκρον αὐτῷ, προστάξει
βασιλέως λιθόβουτος ἐγεγόνει. ἐφ' ᾧ ἡ ἑσπερία
εἰς λυτὴν κατέπεσθη. ὃ δὲ δῶρα αὐτῇ ἐδίδου. ὁ
δὲ ἐμίσησεν αὐτὸν, ὅτι τε ἄδελφὸν ἑξέρξεν ἀπε-
κτόνει, καὶ ὅτι Βαγράζον. Διαπέμπεται Σεκω-
δανὸς πρὸς καλοῦ μέρους Ὠχρον. ὁ δὲ ὑποσχέεται
μὴ, οὐδ' ἄρα γίνεται δὲ καὶ γίνεται τῶν πολλοῦς. τέ-
λος ἐξέβαλλεται Ὠχος πολλῶν ἑσπετῶν, καὶ ὅτι
δοξοῦ βασιλεύειν. ἀφίσα Ἄρβαριος ὁ τῶν ἰππέων
Σεκωδανὸς ἀρχὴν πρὸς Ὠχρον. εἶτα Ἀρξάνης ὁ
Αἰγύπτου ἑσπετῶν καὶ Ἀρτοξάνης δὲ ἐξ Ἀρμενί-
ας ἦκε πρὸς Ὠχρον. καὶ ἐπέθεντο αὐτῷ ἑτάραρον, οὐτὶ
ἐκόντι.

Βασιλεύει Ὠχος, καὶ μετονομάζει Δαρει-
αῖος. καὶ μετέρχεται ἀπάτη καὶ ὄρκους, ὑποθήκη
Παρυσατίδος, Σεκωδανὸν πολλὰ Μεν-
στάνους πρὸς αὐτοῦτος Σεκωδανὸν μὴ πιστεύειν τοῖς
ὄρκους, μηδὲ ἀπένδειξεν τοῖς ἑσπετῶσι. πείθει δὲ ἐν
ὄμωσιν, καὶ ἀπίσκει, καὶ εἰς τὸ ἀποδὸν ἐμβόλην καὶ ἀπ-
όλλυ, βασιλεύσας μὲν ἕξ, ἡμέρας πεντε-
καίδεκα. Βασιλεύει οὖν μόνος Ὠχος, ὁ καὶ Δαρ-
αῖος. θύνοδον ἵ τερεῖς ἠδὲ ἰωάνη πρὸ αὐτῷ, μέγιστον
μὲν Ἀρτοξάνης, δεύτερος δὲ Ἀρτίβαρξάνης, καὶ
τεῖτος, Ἀρξάνης. ἐχρήσθη δὲ μέγιστον τῆ γυναικὶ συμ-
βόλῳ. ἐξ ἧς πρὸς τὴ βασιλείας δύο ἔχε τέκνα, Ἀμι-
στριν θυγατέρα καὶ Ἀρφάκαν υἱόν. ὁς ὑστερον μετονο-
μάσθη Ἀρτοξέρξης. ἕκτει δὲ αὐτῷ ἕτερον υἱὸν βασι-
λεύουσα, καὶ ἕτερον δὲ ὄνομα αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἡλίου Κυ-
ρον. εἶτα ἕκτει Ἀρτοξάνη, καὶ ἐφεξῆς μέγιστον πα-
ιδων δεκατεσσάρων. καὶ φησὶν ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς πρὸ
αὐτῷ ἐκείνης τῆ Παρυσατίδος αὐτῷ ἀκούσας. ἀπὸ
ταύτων δὲ τῶν τέκνων ἑαυτὸν ἀπέβλεψεν. ὁ δὲ πρὸς ἐπι-
γενότες, οἱ τε πρὸς ῥήτῃν τετυγχάνουσι, καὶ ἐτι τέταρ-
τος υἱός, Ὁξένδρας ὠνομασμένος. ἀφίσα δὲ βα-
σιλέως, Ἀρσίτης οἰκέϊος ἀδελφὸς ὁμοπατρίος καὶ ὁμομήτειος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. πέμπτη δὲ
Ἀρτασίρας κατ' αὐτῷ, καὶ πολεμῆ Ἀρτύφιον. καὶ δισὶ
μέγιστον, καὶ Ἀρτύφιον καὶ ὑπάγει. ὁ δὲ σὺν αὐτῷ Ἑλλη-
νας δῶρα, καὶ καταλιμπνόν αὐτῷ Μιλήσιοι μόνος
πρὸς τέλος ὄρκους καὶ πείσεις λαβὼν πρὸς Ἀρτασίρα,
ἐπειὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφάμενος, πρὸς ἐχώρησε βασιλείῃ.

Βασιλεύει οὖν μόνος Ὠχος, ὁ καὶ Δαρ-
αῖος. θύνοδον ἵ τερεῖς ἠδὲ ἰωάνη πρὸ αὐτῷ, μέγιστον
μὲν Ἀρτοξάνης, δεύτερος δὲ Ἀρτίβαρξάνης, καὶ
τεῖτος, Ἀρξάνης. ἐχρήσθη δὲ μέγιστον τῆ γυναικὶ συμ-
βόλῳ. ἐξ ἧς πρὸς τὴ βασιλείας δύο ἔχε τέκνα, Ἀμι-
στριν θυγατέρα καὶ Ἀρφάκαν υἱόν. ὁς ὑστερον μετονο-
μάσθη Ἀρτοξέρξης. ἕκτει δὲ αὐτῷ ἕτερον υἱὸν βασι-
λεύουσα, καὶ ἕτερον δὲ ὄνομα αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ἡλίου Κυ-
ρον. εἶτα ἕκτει Ἀρτοξάνη, καὶ ἐφεξῆς μέγιστον πα-
ιδων δεκατεσσάρων. καὶ φησὶν ὁ συγγραφεὺς, αὐτὸς πρὸ
αὐτῷ ἐκείνης τῆ Παρυσατίδος αὐτῷ ἀκούσας. ἀπὸ
ταύτων δὲ τῶν τέκνων ἑαυτὸν ἀπέβλεψεν. ὁ δὲ πρὸς ἐπι-
γενότες, οἱ τε πρὸς ῥήτῃν τετυγχάνουσι, καὶ ἐτι τέταρ-
τος υἱός, Ὁξένδρας ὠνομασμένος. ἀφίσα δὲ βα-
σιλέως, Ἀρσίτης οἰκέϊος ἀδελφὸς ὁμοπατρίος καὶ ὁμομήτειος, καὶ Ἀρτύφιος ὁ Μεγαβύζου. πέμπτη δὲ
Ἀρτασίρας κατ' αὐτῷ, καὶ πολεμῆ Ἀρτύφιον. καὶ δισὶ
μέγιστον, καὶ Ἀρτύφιον καὶ ὑπάγει. ὁ δὲ σὺν αὐτῷ Ἑλλη-
νας δῶρα, καὶ καταλιμπνόν αὐτῷ Μιλήσιοι μόνος
πρὸς τέλος ὄρκους καὶ πείσεις λαβὼν πρὸς Ἀρτασίρα,
ἐπειὶ ὁ Ἀρσίτης οὐκ ἐφάμενος, πρὸς ἐχώρησε βασιλείῃ.

I De citari sine cidari lege doctiss. Brissonium in Persicis lib. 1. 2. Aliis Darius Nothus dicitur. 3 cinerem 4 Eadem
versio A.S. utque ad oram sequor versionem editam, qua locum hunc ex historia ratione restituit. 5 maxime quidem Artoxanes,
post hunc Artibazanes etc. 6 cognomento Μηνίμων. 7 Cyrus hic minor est.

Παρύσατις ἡ βουλῆεται βασιλεὶ ὀρμήσει πρὸς Ἐ
 Ἄρτυφίον θάνατον, μὴ ἀγγεῖν τέως, (ἐσεῖς γὰρ τῶν
 ἀπάτων, καὶ εἰς τὴν πρὸς χῶρην τῶ Ἀρσίτου) ἐπειδὴ
 ἡ κακείνος ἀπατηθεὶς ἦν, δεῖν ὅτε ἀμφω διαζῆ-
 ῖται, καὶ γένηεν οὕτως, βύδω θείσης ἢ συμβαλής, καὶ
 ἐμβόληται εἰς τὴν ἀσπιδὸν Ἄρτυφίος καὶ Ἀρσίτης.
 καὶ τοὶ Ἀρσίτου ὁ βασιλεὺς ἐκ ἐβόλετο ἄπολέσει,
 ἀλλ' ἡ Παρύσατις, ἀμύπητος, ἀπὸ βιαζομέ-
 νη, ἀπώλεσε. κατελθὼν δὲ ἡ Φαρνακίας, ὁ σωμα-
 νελῶν Σεκιωδῶν Ἐρξίω, ἀνῆρθε ἡ καὶ Μενόσα-
 νης ὑφ' αὐτῶν, ἡδὲ πρὸς θάνατον συλλαμβανόμενος.
 Ἄφισα ἡ Πισούθνης καὶ ἀποπέλει κατ' αὐτῶν Ἰο-
 ῶ φέρνης, καὶ Σπιθραδάτης, καὶ Παρμίτης. ἀντε-
 πέσει δὲ Πισούθνης, ἔχων καὶ Λύκωνα ἡ Ἀθηνῶν
 ἄμα Ἐλλήσιν ὧν ἐκείνος ἦρχε. λαμβάνουσι δὲ τῶ
 βασιλέως στρατηγῶν ἡ χεῖμασι Λύκωνα καὶ Ἐλ-
 λήνας, καὶ ἀφιστῶσι Πισούθνου. εἶτα δόντες αὐτῶ πῆ-
 ρεις ἐλαβόντες, ἀγροὶ πρὸ βασιλεία. ὅς εἰς τὴν
 ἀσπιδὸν ἐβόλετο, ἡ Ἰοῶ φέρνη δόξεν τὴν Πισούθνου
 ἡ ἀτραπίαν, ἐλαβὲ δὲ Λύκων καὶ πόλεις καὶ χώρας ὑπὸ
 τῶ πρὸς δόξας. Ἀρτοξάρης δὲ, ὅς μέγα ἡδύατο
 πρὸ βασιλείῃ, ὅτι βουλῆται βασιλεία, γέλων αὐτῶ
 βασιλεύσει, ἐκτομίας ὑπὸ ἀρχῶν. πύργων γὰρ καὶ
 ὑπορρήνα πρὸς ἐτάξεν αὐτῶ γυναικὶ κατασκευά-
 σαι, ἵνα ὡς ἀνὴρ φαίνοιτο. διῆς καὶ καταμύνηται, καὶ
 συλλαμβάνεται καὶ πρὸς δίδω ἡ Παρυσάτιδι, καὶ ἀνα-
 ρεῖ. Ἀρσακίης δὲ ὁ τῶ βασιλέως παῖς, ὁ καὶ ὑπερ-
 μετονομασθεὶς Ἀρτοξέρξης, γαμῆται τὴν Ἰδέρνεω θυγα-
 τέρῃ Σπάρτειαν τὴν τῶ βασιλέως θυγατέρῃ, ὁ τῶ
 Ἰδέρνεω υἱός. Ἀμισριζὴ ἡ θυγάτηρ, πατὴρ τῶ τῶ
 νυμφίῳ ὄνομα Τεριτούχμης ὅς καὶ τῶ πατρὸς τε-
 λυθῆσαντος, αὐτῶ αὐτῶ ἀτραπίης κατέστη. ἡ δὲ ὀ-
 μοπατεία αὐτῶ ἀδελφῆ Ρωξάνη, καλὴ τῶ εἶδει, καὶ
 ὁξυδύειν καὶ ἀκοντίζειν ἐμπειροτάτη. ἐρᾷ δὲ τῶ τῶ
 ὁ Τεριτούχμης καὶ συγγινόμενος, ἐμίσει Ἀμισριζὴν
 καὶ τέλος ἐμβόληται αὐτῶ εἰς ἄγκον, καὶ κατακέν-
 τηθῆναι ὑπὸ τριακοσίων ἀνδρῶν, μεθ' ὧν καὶ
 τὴν ἀπίσασιν ἡ ἐμελέτησεν, ἐβουλῆσατο. ἡ δὲ
 γὰρ ὡς Οὐδίας ὄνομα, ἰσχυρῶς ἔχων πρὸς Τε-
 ριτούχμη, καὶ γοῦματα πρὸ βασιλέως, πολ-
 λὰς ὑπὸ χροεὶς ἔχοντα εἰ πρὸς ὠδῆν αὐτῶ ἡ θυγά-
 τηρ, δόξασκενος, ὅτι πῆται καὶ ἀναρεῖ Τεριτούχμην,
 nomen erat Vdiastes, qui autoritate apud Terituchmem valebat, & litteras à rege acceperat, quib. multa ei pollicebatur si sua filia ea ab illo periculo liberaretur, Terituchmem aggressus

Ἄρτυφίου
D.H.

Ἄρτυφίος
D.H.
Σπιθραδάτης
D.H.

Ἰοῶ φέρνης
D.H.
Σπιθραδάτης
D.H.

χρῆματι
D.H.

Ἰοῶ φέρνης
D.H.

Ἰοῶ φέρνης
D.H. &
ad oram.
al. Πισούθνης
D.H.

μαρτυροῦσα
D.H.
ἀλλὰ πρὸς
Οὐδίας
D.H.

Parysatis vero regi ad Artyphium inter-
 ficiendum animato, consilium dedit ut
 ne tunc temporis illum interficeret: (hoc
 enim modo Arsitem deceptum ei se de-
 diturum) sed postquam ille deceptus ca-
 ptusque esset, tunc utrumque necaret. id
 quod ita factum est, consilio exitum cō-
 sequuto. Artyphius enim & Arsites in
 cineres coniiciuntur. Arsitem tamen
 rex morte mulctare volebat, sed Parysa-
 tis partim precibus, partim vi id effecit.
 Pharnacyas item, qui vna cum Secun-
 diano Xerxem occiderat, lapidibus est
 obrutus: & Menostanes sibi ipsi mortem
 conscivit, quum iam ad pœnam subeun-
 dam comprehenderetur. Desciscit Pisuthnes, & in eum Tissaphernes mittitur,
 atque Spithradates, & Parmises. Pisuth-
 nes vero aduersus eos tendit, secum ha-
 bens Lyconem Atheniensem, cum Gre-
 cis quorum ille dux erat. Sed regis duces
 pecuniis Lyconem Græcosque captant,
 & ut à Pisuthne desciscant persuadent.
 deinde Pisuthni fide data, & ab eo acce-
 pra, cum ad regem ducunt, qui cum in
 cineres coniicit, eiusque satrapiam Tif-
 sapherni tradit. Lycon vero & vrbes &
 regiones mercedem proditionis accipit.
 Artoxares autem, qui plurimum apud
 regem poterat, ei molitur insidias, de re-
 gno inuadendo cogitans. nam, quum
 esset eunuchus, imperauit vxori suæ ut
 sibi barbam conficeret, idque ut vir esse
 existimaretur. Sed per eā patefacto hoc
 dolo, comprehenditur, & Parysatidis in
 potestatem traditur, à qua interficitur.
 Arsaces autem regis filius, qui postea est
 nominatus Artoxerxes, vxorem ducit
 Idernis filiam Statiram: atque regis filiā
 similiter vxorem ducit filius Idernis. A-
 mistris autem erat filia, cuius sponso no-
 men erat Terituchmes: qui patre suo
 mortuo, pro ipso satrapa constitutus est.
 Habebat autem sororem ex eodem pa-
 tre natam, quæ Roxane vocabatur: quæ
 cum formosa erat, tum vero sagittandi
 iaculandique peritissima. Huius amore
 captus Terituchmes, & cum ea rem ha-
 bens, oderat Amistrin: tandemque eam
 in saccum coniicere statuit, ut à trecen-
 tis viris, cum quibus defectionem moli-
 tus est, confoderetur. Sed quidam cui

L

LI

LII

LIII

1 cinerem. Clarissime descripsit Valer. Maximus lib. 9. cap. 2. Externorum historia sexta, que supplicij genere perierint, qui hic i m-
 βελνδῶν εἰς τὴν ἀσπιδὸν ἀκοντίζονται, quod etiam Ouid. in Ibin his versiculis indicat: Utque necatorum Darii fraude secundi, Sic tua suc-
 cenus deuoret ossa cinis. Dixerit et B. Hieronymum olim hanc ipsam phrasin, alterius Machabæorum libri cap. 13. num 6. legisse, quum
 de sacrilego illo Menelao, eodem hoc supplicij genere necato, vulgata eius versio refert, Inde in cinerem deiici iussit sacrilegum.
 2 cinerem 3 barbam sibi mysticamque ut conf.
 § 1 Max. Marg. φαρνακίας.

inter-

ὅπως τε Κύρου τῆς ἰδίας ἑραπίης καὶ Ἀρτοξέρξης πάλιν τῆς οἰκείας πῆνεσαν. Κλεάρχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς ἦρχε τῶν Ἑλλήνων, καὶ Μένων ὁ Θεσσαλός, οἳ μὲν Κύρου ἦσαν, αἰεὶ ἀφ' ὧν ἀμύνησις ἐτύγχεμον· δὲ ἴτι πάλιν Κλεάρχῳ ἀπόματα ὁ Κύρος σιωβούλθου, τῷ δὲ Μένωνος λῆξιν ἐσθδείτω. πύτο μόνου δὲ ἀπὸ μὲν Ἀρτοξέρξου πρὸς Κύρου πολλοὶ, πρὸς δὲ Ἀρτοξέρξῳ ἀπὸ Κύρου ἐσθδείτω. δὲ καὶ ὁ βαρβαρος πρὸς χαρῆσαι Κύρω μελετήσας, καὶ ἀβελήθεις, εἰς τὴν ἀποδὸν ἐνεβλήθη. πρὸς βολὴν Κύρου πρὸς τὴν βασιλείῳς ἑραπίης, καὶ νίκη Κύρου. ἀμύνη καὶ θάνατος Κύρου, ἀπειθῶντος Κλεάρχῳ καὶ ἀμισμοὶ τῶν ἑραπίης Κύρου ἔπειτα τῶ ἀδελφοῦ Ἀρτοξέρξου. τὴν τε γὰρ κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα, μετ' ἧς Ἀρτοξέρξῳ ἐβόλετο, αὐτὸς ἀπέτεμα καὶ ἐθρία μὲν βουσεν. ἀναχάρησις Κλεάρχου τῷ Λακεδαιμονίου, ἀμα τοῖς σὺν αὐτῷ Ἑλλησι, τὴν νικῆς, καὶ τῶν τῆς Παρυσάτιδος πόλεων μᾶς κατὰ λήξιν. εἶτα ἀπονδαὶ βασιλείῳς πρὸς τῶν Ἑλλήνων. Ὡς Παρυσάτις εἰς Βαβυλῶνα ἀφίκετο, πένθουσα Κύρου, καὶ μάλιστα ἐχομίσατο τὴν κεφαλὴν αὐτῆς καὶ τὴν χεῖρα, καὶ ἔταψεν, καὶ ἀπέσειλεν εἰς Σοῦρα. τὰ πρὸς Βαγαπάτου τῷ ἀποτιμόντος, πρὸς ἐσθδείτω βασιλείῳς, τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τῶν ἑραπίης Κύρου. ὅπως ἡ μήτηρ μὲν βασιλείῳς κύβοις ὅτι σιωθήσας παύσασα, καὶ νικήσασα, ἔλαβε Βαγαπάτῳ. καὶ ὅν ἔσπον δὲ δέρμα πρὸς εἰαρεθῆς ἀνεφανείσθη ἔπειτα Παρυσάτιδος ὅτε καὶ ὁ πολὺ ὅτι Κύρω πένθουσα ἄντ' ἠεπαύσασα, ἀμύνη τὴν πολλὴν τῶν Ἀρτοξέρξου δέποιον. ὡς Ἀρτοξέρξης δῶρα ἔδωκε τῶν ἐνέγκαντων Κύρου πάλιν, καὶ ὡς Κάρα 30 διέκοντα Κύρου βολῆν Ἀρτοξέρξης ἐτίμησε. καὶ ὡς Παρυσάτις τὴν ἡμῆντα Κάρα ἀμύνη ἀπέκτεινεν. ὡς Ἀρτοξέρξης πρὸς ἔδωκεν ἀμύνη 4 Μιτραδάτῳ Παρυσάτιδι, ὅτι τραπεζῆς μεγαλαυχῆσαντα ἀποκτείναντ' ὅτι Κύρου. καὶ αἰνῆ λαβούσα, πικρῶς ἀνεῖλε. τῶν καὶ ἡ ἰθὺ καὶ ἡ κίσηρεια. Ἐν δὲ τῇ καὶ β' καὶ γ', ἡ τις καὶ τὸ ὅλης πέρης ὅτι σπείας, τὰ δὲ πρὸς εἰληπάται. ὡς Τισσαφέρνης ὅτι βουλή τῶν Ἑλλήνων, καὶ πρὸς σταμεισάμνος Μένων 40 να τὸ Θεσσαλόν, δι' αὐτῶν Κλεάρχου καὶ τῶν ἀμύνη, ἑραπίης ἀπάτη καὶ ὄρκους ἐχειρώσασα, τῶν Κλεάρχου καὶ πρὸς δομῶν καὶ ἀποκρομῶν τὴν ὅτι βουλήν.

τραπεζία D. H.
 II
 Ἀρτοξέρξος D. H.
 Α' β' α'
 αἰσ αμυθου D. H.
 αὐτη D. H.
 Κάρα D. H.
 βαλὲν Κύρου.
 D. H.
 Κάρα D. H.
 Μιθραδ. D. H.
 [π] D. H.
 [α] αἰσ.
 D. H.
 δειλῶντα
 D. H. & ad
 oram: δὲ
 πρὸς εἰλη
 πρὸς
 D. H.
 M.

& quo modo Cyrus suum exercitum, & Artaxerxes vicissim suum exhortatus fuerit. Sed Clearchus Lacedæmonius Græcorum dux, & Menon, ambo Cyrum sequentes, semper inter se dissidebant, quod Cyrus Clearchi consilio in omnibus vteretur, Menon autem in nullo apud eum loco esset. Et ad Cyrum quidem ab Artaxerxe multi transfugiebant, sed nullus à Cyro ad Artaxerxem, quam ob causam barbarus quum ad Cyrum desciscere tentasset, & accusatus ea de re fuisset, in cineres est coniectus. Narratur etiam ut Cyrus in regis exercitum impressionem fecerit, & victoria potitus sit: deinde ut occubuerit, dum Clearcho morem non gerit. Ut Artaxerxes contumeliosis modis in fratris cadaver sæuierit: quippe qui non solum caput sed & manum qua percussus ab eo fuerat, absceiderit, & velut de ea triumphans, circumtulit. Scribit etiam ut Clearchus Lacedæmonius cum suis Græcis noctu recesserit, & unam ex Parysatidis urbibus occupauerit: & ut rex cum Græcis fœdus inierit. Ut Parysatis Babylonem profecta sit Cyrum lugens, & vix tandem caput eius manumque recuperauerit, quæ Susa miserit, ibique sepeliuerit. De Bagarate qui iussu regis caput à cadavere Cyri auulit: & quomodo regis mater ubi in talorum lusu eum vicit, ex pacto Bagapatem obtinuit. & quomodo ipsi pellis detracta fuerit à Parysatide, & cruci deinde fuerit affixus ab eadē. quo tempore ipsa propter multam Artaxerxis obsecrationē flere Cyrum cessauit. Quomodo Artaxerxes dona cuidam dederit qui Cyri tiaram attulit, & Carem qui Cyrum à se vulneratum arbitrabatur, honorifice exceperit: Parysatis autem illum qui honorifice exceptus fuerat, cruciatibus adhibitis interfecerit. Ut Artaxerxes petenti Parysatidi Mitradatem tradiderit, quippe qui in mensa se Cyrum interfecisse gloriatus esset: & ut sibi traditum acerba morte multauerit. *Hæc in libris XIX & XX continentur.*

In libris autem XXI & XXII, & XXIII, (quo tota hæc finitur historia) hæc continentur. Quo pacto Tissaphernes Græcis insidias molitus sit, quum socium sibi adiunxisset Menonem Thessalum, & per eum dolo iuramentisque Clearchum ducesque ceteros in potestatem suam redegerit, quamuis Clearchus præuideret, insidiasque amoliretur.

1 Men. Thessalus, 2 quam etiam ob causam Artabarius q. 3 cinerem 4 quæ illa funerum more curauit, & Susa misit. 5 Plut. in Artaxer. vocat Mesabaten. 6 Pary supplicio affectus sup. Petisacas c. 5. 7 Mitridaten
 1 αἰσ αμυθου etiam Max. Marg. & Cod. Bavaricus. 2 τῶν καὶ τῶν Cod. Vaticanus. 3 ὡς τῶν δεικόντων βαλὲν καὶ τῶν Κύρου. Max. Marg. 4 Idem etiam Μιθραδάτῳ.

Sed tum multitudo per Menonem decepta, Clearchum etiam inuitum ad Tisaphernem coegit accedere, tum etiam Proxenus Bæotius ante dolo circumuentus, ut id faceret hortabatur. Quomodo Clearchum & ceteros compedibus victos Babylonem ad Artoxerxem miserit: & quomodo ad conspiciendum Clearchum omnes confluerint: & quomodo Ctesias ipse, quum medicus esset Parysatidis, Clearcho, dum in carcere esset, multa humanitatis officia per eam prestitit. Et ut illum Parysatis à vinculis liberasset, nisi Statira virum Artoxerxem ad eum interficiendum hortando compulisset. Ita Clearchus morte multatus est: & circa eius cadaver ostentum hoc extitit, quod flante vento vehementissimo, sepulchralis agger magnæ altitudinis sponte sua id contexerit. Interfecti etiam fuerunt Græci cum commissi, præter Menonem. *Narrantur deinceps* Parysatidis in Statiram conuicia, & quomodo Statira fuerit veneno necata. quod hunc in modum paratum erat: (cauebat enim sibi Statira diligenter ab hoc malo, quod ei tamē contigit.) Vna pars cultelli veneno superillinitur, cuius reliqua intacta remansit: hoc secatur auicula parua, oui habens magnitudinem, (auiculam hanc Persæ tyndacem appellant) diuiditurque in duas partes. & ipsa Parysatis dimidiam partem quæ veneno carebat, accepit, comeditque: at partem veneno tinctam porrexit Statiræ. Illa quum eam quæ porregerat edere dimidiam partem vidisset, ne quicquam fraudis animaduertere potuisset, ipsa quoque vna mortiferum comedit venenum. Hinc matri rex irascitur, & eius eunuchi comprehensim cruciantur & morte multantur. Prætereaque Ginge comprehenditur, quæ Parysatidi familiaris erat, atque de ipsa iudicium exercetur: à iudicibus quidem absoluitur, à rege autem condemnatur. Tandem vero cruciatibus afficitur & necatur, eoque nomine Parysatis filio, hic vicissim matri succenset. De Clearchi tumulo qui octo post annis palmarum plenus apparuit: 6 quas Parysatis clam per eunuchos, quo tempore ille mortuus est,

ἀλλὰ τὸ τε πλήθος ἀπὸ Μένωνος ἀπατηθέν, καὶ τὴν ἀνάγκασε καὶ ἀκόντα Κλέαρχον πρὸς Τισαφέρνην καὶ Πρωξένου τὸν Βοιωτὸν, αὐτὸς ἡδὴ πρὸς τοὺς ἀπάτη, συμπαρήνει. ὡς εἶπε Βαβυλωνάνα πρὸς Ἀρτοξέρξην Κλέαρχον καὶ τὸν δὴ πρὸς ἀπέσειλεν ἐν πύλαις καὶ ὡς ἐπὶ τῷ Κλέαρχου ἀπὸ τῶν σωεργῶν ἡσαν. ὡς Κτησίας αὐτὸς, ἰατρὸς ὢν Παρυσάτιδος, πολλὰ Κλεάρχῳ ἐν τῷ δεσμῶτι εἶπε ὄντι πρὸς ἡδονὴν καὶ τεραπειῶν δι' αὐτῆς ἐπραξέ· καὶ τῷ δεσμῶτι αὐτὸν Παρυσάτις ἔλυσεν ἵνα φησὶ κεν, εἰ μὴ Στατίρῃ τὴν ἀνδρᾶ Ἀρτοξέρξην ἀπέσεισε τὸν ἀναρεθῆναι. καὶ ἀνέρεθῃ Κλέαρχος καὶ τερας ἐπὶ τῷ σώματι σωέσθῃ. αὐτὰρ ἄλλοι δὲ αὐτῷ τῷ ἄφροσ, μεγάλου πινύου ἀνέμει, ἐπὶ μέγα ἠρμῆρος, ἐπισωέσθῃ. ἀνέρεθσαν ἢ καὶ ἠσώ αὐτὰ ἀναπεμφθέντες Ἕλληνας, πλὴν Μένωνος. Λοιδυρία Παρυσάτιδος πρὸς Στατίρῃν, καὶ ἀναρεθῆσις ἀπὸ Φαρμάκου, τὸν ἀσπίδα ἀνέρεθῃ τὸν ἔσπον (ἐφυλάττετο γὰρ Στατίρῃν λίαν μὴ παθεῖν ὁ πόνος) μαχαιρίου δ' ἐν μέσσοις ἐπαλείφεται τῷ Φαρμάκῳ δ' ἵλοιπον οὐ μετέχε. τὸ τῷ τέμνεται ὀρνίθιον μικρὸν, μέγεθος ὅσον ὠδ' (ῥωδάκιον Πέρσαι δ' ὀρνίθιον καλοῦσι) τέμνεται ἢ δίχα, καὶ δὲ μὲν καθαρὸν τῷ ἰοδ' ἡμισὶ αὐτῆ λαβοῦσα Παρυσάτις ἐσθίει, δ' ἢ προσμιλήσῃ τῷ Φαρμάκῳ, ὀρέσθ Στατίρῃ. ἢ ἢ, ἐπεὶ ἐσθίκοσθ τῷ ἐπιδοῦσαν εἶρα δ' ἡμισὶ, μηδὲν σιωιδεῖν διωηθεῖσθ, καὶ αὐτῆ σιωεσθίει τῷ θανάτῳ δ' Φαρμάκον. ὀργῇ ἀπὸ ταῦτα τῷ βασιλέως πρὸς τῷ μητέρα, καὶ σύλληψις τῷ δυνούχων αὐτῆς, καὶ ἀκισμὸς καὶ ἀναρεθῆσις. καὶ ἐπὶ σύλληψις Γίγης ἢ ἀκείωσθ Παρυσάτιδος, καὶ κρίσις ἐπ' αὐτῆ καὶ ἀθώωσις μὲν πρὸς τῷ κείωσθ τῷ, καταδίκη δὲ πρὸς βασιλέως καὶ ἀκισμὸς Γίγης, καὶ ἀναρεθῆσις καὶ ὀργῇ ἀπὸ τῶν Παρυσάτιδος πρὸς τῷ ἰόν, καὶ κείωσθ πρὸς τῷ μητέρα. Καὶ δ' ἡμίονα δὲ τῷ Κλεάρχου δι' ἐπὶ ὅκτω μεσὸν ἐφάνη φοινίκων, οὐδὲν κρύφα Παρυσάτις, καὶ ὄν καμὸν ἐκείνος ἐτελεύτησε, ἀπὸ τῷ δυνούχων καταχώσθ. Αἰτίαι δὲ ἀπὸ Εὐαγέρῃ βασιλῆς Σαλαμίνος βασιλείας ἄρτοξέρξην διηνερέθῃ. καὶ ἀγγελοὶ Εὐαγέρῃ πρὸς Κτησίας ὑπὸ τῷ λαβὸν πρὸς Ἀβυλίτῃ τῷ ἐπιτολας.

LX

LXI

LXII

1 dimississetque. 2 magnæ altitudinis tumulus sponte sua supra illud coierit. 3 Cultelli alterum latus veneno illinitur. Hoc ipso circumuentum fuisse dolo à consanguineo suo L. Verum imp. fixerunt quidam ut refert Aurel. Victor. in histor. Augusta, in Artaxen. Philosopho. 4 ministrantesque ipse. 5 torquentur. 6 q. ibi clam Par. quo t. i. m. e. per inferuientes sibi eunuchos defoderat. 7 ut ab Abulera epistolas acciperent.

¶ I Cod. Bau. & Max. Marg. ἵλαβε.

καὶ Κτησίᾳ πρὸς αὐτὸν ἑπιστολή, καὶ τῆς Διγλαγῆ-
 ναί αὐτὸν Ἀναξάγορα πρὸ Κυπρίων βασιλεῖ. τῆς πα-
 ρα Εὐαγόρα ἀγγέλων εἰς Κύπρον ἀφίξις, καὶ τῆς πα-
 ρα Κτησίᾳ γραμμάτων ἀπόδοσις Εὐαγόρα. καὶ Κό-
 νωνος πρὸς Εὐαγόραν λόγος ὑπὲρ τῆς πρὸς βα-
 σιλέα ἀναβιώσῃ, καὶ Εὐαγόρα ἑπιστολή πρὸς αὐτὸν ἠξι-
 ώθη ὑπὸ αὐτοῦ. καὶ Κόνωνος πρὸς Κτησίαν ἑπι-
 στολή, καὶ βασιλεῖ πρὸς Εὐαγόρα φόρος. καὶ τῆς ἑπι-
 στολῶν Κτησία ἀπόδοσις. Κτησίᾳ λόγος πρὸς βασι-
 λέα πρὸς Κόνωνος, καὶ ἑπιστολή πρὸς αὐτὸν. τῆς πα-
 ρα Εὐαγόρα δῶρων ἀπόδοσις Σαπιθαρζάνη, καὶ
 τῆς ἀγγέλων τῆς εἰς Κύπρον ἀφίξις. καὶ Κόνωνος
 ἑπιστολή πρὸς βασιλέα καὶ Κτησίαν. ὡς ἐτηρήθη-
 σαν ὁ πρὸς Λακεδαιμονίων ἀφελοὶ πεμφθέντες
 πρὸς βασιλέα. βασιλέως ἑπιστολή πρὸς Κόνωνα
 καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, ὑπὸ Κτησίας αὐτοῖς ἐκόμε-
 σεν. ὡς ὑπὸ Φαριναβάζου ναύαρχος Κόνων ἐγέ-
 νετο. Κτησίᾳ εἰς Κνίδον πέντε πατεῖδα ἀφίξις, καὶ
 εἰς Λακεδαίμονα καὶ κείσῃ πρὸς τὸν Λακεδαί-
 μονίων ἀγγέλους, ἐν Ῥόδῳ. καὶ ἀφίξις ἀπὸ Ἐφέσου
 μέγρι Βακτρῶν, καὶ Ἰνδικῆς ἀριθμὸς σαθμῶν ἡμέ-
 ρων, πρὸ Σαργάν. κατάλογος βασιλέων ἀπὸ Νίνου
 καὶ Σεμιράμιδος, μέγρι Ἀρβόξερξου. ἐν οἷς καὶ ὁ τέ-
 λος.

[Ἐστὶ δὲ ὁ συγγραφεὺς σαφὴς τε καὶ ἀφελὴς
 λόγος, δὲ καὶ ἠδονὴ αὐτῷ σύγγραφός ἐστιν ὁ λόγος. κέ-
 ρηται δὲ τῆ Ἰωνικῆ Διγλαγῆ, εἰ καὶ μὴ δι' ὅλα,
 κατὰ τὴν Ἡρόδοτος, ἀλλὰ κατ' ἐνάς ἕνας λέξεις.
 ὅσα δὲ πρὸς ἐκ τῆς πᾶσι δέ πῃσι ἀκρίβεις, ὡς περ ἐκ
 νος, ἀπὸ τῆς ἑπιστολῆς. τῆς μάλιστα μύθων, ἐν οἷς ἐ-
 κείνα λοιδορεῖται, οὐδὲ ὅσα ἀφίσαται, καὶ μάλιστα ἐν
 τοῖς ἑπιγραφομένοις αὐτῷ Ἰνδικῆ. ἢ δὲ ἠδονὴ τῆς ἰ-
 σορίας αὐτῷ ὁ πλείστον ἐν τῇ τῆς διηγημάτων αὐτῷ
 τῆς Διγλαγῆ, ὁ παρὴν καὶ ἀποδοκῆτον
 ἐχούσῃ πολὺ, καὶ ὁ ἐγγύς τῆς μυθώδους αὐτῷ δὲ
 ποικίλλειν. καὶ Διγλαγῆ μὲν δὲ ἐστὶ πλέον τι τῆ
 δέοντος αὐτῷ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰς ἰδιωτισμὸν ἐκπίπτειν.
 ὁ δὲ τῆς Ἡρόδοτος λόγος αὐτῷ τε καὶ τῆ ἄλλῃ ἔπειτα
 διδάμει καὶ τέχνῃ, χαρῶν ἐστὶ Ἰωνικῆς Διγλαγῆ-
 κτου.]

& Ctesia ad ipsum epistola de reconci-
 liatione cum AnaxagoraCypriorum re-
 ge. EVagoræ nunciatorum in Cyprum
 aduentus, & à Ctesia datæ ad EVagorâ
 litteræ, vt ei fuerint redditæ. Et, Cono-
 nis ad EVagoram oratio, suadentis vt ad
 regem ascenderet. Et, EVagoræ episto-
 la de honoribus quibus ab eo affectus
 fuerat. Et, Cononis ad Ctesiam epistola.
 Et, tributū regi datum ab EVagora. Et,
 epistolæ Ctesia redditæ. Et, Ctesia ad
 regem oratio de Conone, & epistola ad
 ipsum. Munera ab EVagora missa Sati-
 barzani traduntur, & nuncij in Cyprum
 perueniunt. Et Cononis epistola ad re-
 gem & Ctesiam. Quomodo adhibita
 custodia retenti sint nuncij à Lacedæ-
 monijs ad regem missi. Epistola regis ad
 Cononem & ad Lacedæmonios, quam
 ipse Ctesias tulit. & quomodo à Phar-
 nabazo Conon cōstitutus sit nauarchus.
 Ctesiaq; in Cnidum patriam suam ad-
 uentus & Lacedæmonem. & discepta-
 tio aduersus Lacedæmoniorum legatos
 apud Rhodum: 1 & emissio ab Epheso
 vsque ad Bactra. & Indica 2 regionis,
 dierum, parasangarum. Catalogus regū
 à Nino & Semiramide vsque ad Arto-
 xerxem: 3 quibus ille librum suum clau-
 dit.

[SCRIPTORIS huius Ctesia candi-
 dus est ac valde simplex sermo, quo etiam
 fit, vt non iniucundus accidat. Vfus vero
 dialecto est Ionica, etsi non per omnia, vt
 Herodotus, sed in quibusdam tantum-
 modo vocibus. neg, etiam in diuerticula
 quadam, vt ille, importune sermonem au-
 ertit, quanquam à fabulis quas illi pro-
 brose obycere audent, ne ipse quidem absti-
 net, in eo præsertim libro, quem INDICA
 inscripsit. Iucunditas vero historia magnâ
 illi partem in narrationum posita est ap-
 paratu, qui multum habet & vehemētia,
 & inexpectati. quanquam illa etiam re-
 bus pane fabulosis magna cum varietate
 exornatur. Oratio illi plus equo dissoluta,
 vt & in idiotismum triuialeque sermo-
 nem incidat. Herodoti autem stylus hac i-
 ipsa & simili orationis virtute atque arti-
 ficio, Ionica dialecti norma est ac regula.]

LXIII.

1 & vt Epheso dimissus fuerit Bactra, 2 regionis mansionum, d. atque par. enumeratio. Ca. 3 q. & hoc opus absolui-
 tur. A Nino id est Semiramide inchoatum, ad magistatum usque Ithyelis, id est, Olymp. xc. an. 3. deduxisse Ctesiam, auctor est Diod.
 lib. 14. pag. 421. edit. Græc.
 3 A. S. M. M. μάκρητι illud (βάκρη.) C. B. 2. & H. St.